खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना प्रतिवेदन

कुँहुँ गाविस

म्याग्दी जिल्ला

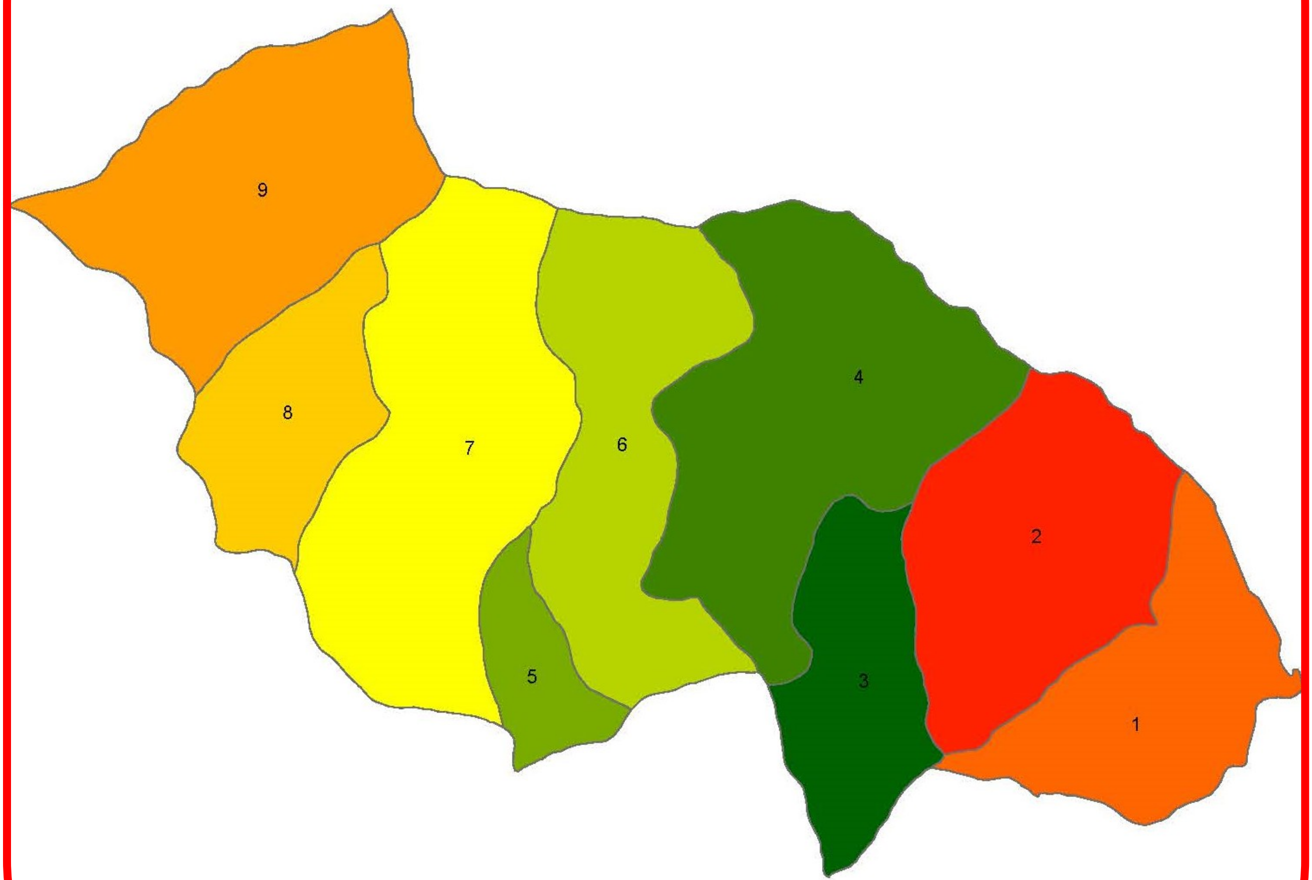

तयार गर्ने :

गाउँ विकास समितिको कार्यालय, कुँहुँ

तयार गरिएको मिति : २०७२/....../......

गाउँ विकास समिति स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना

कुहुँ

२०७२

Map of Kuhun VDC

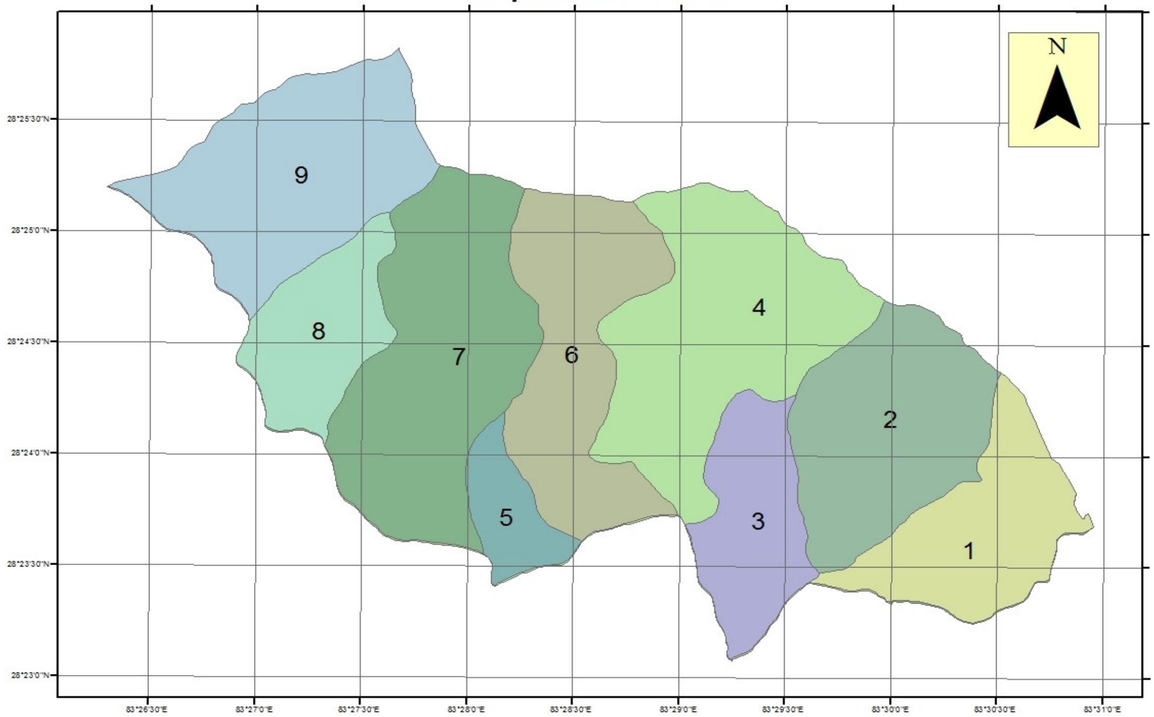

Prepared by :- Pravin Poudel (ICTV), DDC Myagdi   Copyright @ DDC Myagdi   Source :- Department of Survey

२०७२

गाउँ विकास समिति, कुहुँ, म्याग्दी

विषय सूची

१. गाउँ विकास समितिको संक्षिप्त जानकारी १
१.१ गाविसको परिचय १
१.२ सामाजिक तथा आर्थिक विशेषताहरु २
१.२.१ जनसंख्या, घरधुरी र जातजाती ३
१.२.२ साक्षरता ४
१.२.३ स्वास्थ्य र सरसफाइको तुलनात्मक अवस्था ५
१.३ गाविसको संस्थागत अवस्था ७
१.३.१ उपभोक्ता समिति ७
२. गाविसको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था ८
२.१.३ गुणस्तरका आधारमा मूहान वर्गिकरण ९
२.१.४ सम्भाब्य उपयोगका आधारमा मूहान १०
२.१.५ श्रोतमा विवाद १०
२.२ खानेपानी ११
२.२.१ खानेपानीको विद्यमान अवस्था ११
२.२.२ विद्यमान खानेपानी सुविधास्तर ११
२.२.३ विद्यमान खानेपानी योजनाहरुको संचालन अवस्था १३
२.२.४ संभावित वैकल्पिक खानेपानी योजनाहरु १४
२.३ सरसफाइ तथा स्वच्छता १४
२.३.१ गाविस को सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था १४
२.३.२ सार्वजनिक तथा संस्थागत शौचालय १५
३. खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता योजना १६
३.१ प्राक्कथन १६
३.२ परिचय 16
३.३ गाविस वास योजनाको उद्देश्य १७
३.४ विधि १८
३.५ सिमितता १९
३.६ गाविसको पञ्चवर्षिय योजना तर्जुमा १९
३.६.१ खानेपानी १९
३.६.२ सरसफाई तथा स्वच्छता कार्य योजना २१
३.६.३ अनुगमन र मूल्यांकन २२
३.६.४ पूर्ण सरसफाइ पश्चात्को कियाकलापहरु २२
३.६.५ जलवायु परिर्वतन अनुकुलन तथा विपद जोखिम न्यूनिकरण कार्य योजना २२
३.६.६ संभावित सहयोगी निकायहरु २३
अनुसूची-१ः गाविसको नक्सा २४
अनुसुची २, घरधुरी तथा जनसंख्या २५
अनुसुचि ३ः विद्यालय तथा उपलब्ध सुविधा २७
अनुसूची-४ः संस्थागत अवस्था तथा उपलब्ध सुविधा २७
अनुसूची-५ः स्वास्थ्य संस्थाको संस्थागत अवस्था तथा उपलब्ध सुविधा २८

अनुसूची-६: गाविसमा वडा/वस्तीस्तरमा घरेलु चर्पीको हालको अवस्था २९

अनुसूची-७: गाविसमा पहिचान भएका पानीका स्रोतहरु ३०

अनुसूची-८: खानेपानीको विद्यमान अवस्था...३४

अनुसूची-९: खानेपानीको सुविधास्तर निर्धारण...३७

अनुसूची-१०: आ.व. २०७१/७२सम्म सम्पन्न भएका योजनाहरु र प्रयोगमा रहेका श्रोतहरु एवम् उक्त योजनाहरुको हालको अवस्था ४०

अनुसुचि ११: विद्‌यमान खानेपानियोजनाहरुको ब्यवस्थापकिय अवस्था ४२

अनुसूची-१२: गाविस स्तरिय खानेपानिको पञ्च वर्षिय योजना तर्जुमा विवरण...४३

अनुसुची १३ पूर्ण सरसफाइको लागि वडा र गाविस तहको कार्ययोजना ४९

अनुसुची १४ भिवास सिसि ५१

अनुसुची १५ गाविस स्तरीय पूर्ण सरसफाइ योजना चक्र..५२

दुई शब्द

कुहुँ गाउँ विकास समिति, म्याग्दीको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना (V-WASH Plan) तयार गरिएकोमा हामीलाई खुशी लागेको छ । यो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनाको प्रतिवेदनले सवै पहिचान भएका पानीका श्रोतहरु, तिनीहरुको उपयोग, विद्‌दमान खानेपानी तथा सरसफाईको अवस्था र गा.वि.स.मा भविष्यमा विकास गरिने खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धि सवै संभावनालाई समावेश गरेको छ । यो प्रतिवेदन सहभागितात्मक र योजना तयारीको समावेशी प्रक्रियाको प्रतिफल हो । यो गा.वि.स. मा आवश्यकता पहिचान गरिएका सवै खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनाहरुलाई समावेश गरेको छ । यो दस्तावेज तयार गर्नु त्यति सजिलो कार्य भने होइन । विभिन्न स्तरका सवै सरोकारवालाहरुको प्रतिवद्‌ध, सामुहिक प्रयास तथा सघन अन्तरक्रियाबाट आएको प्रतिफल हो ।

हामीले यो अवसरलाई उहांहरुको उत्साही सहभागिता र महत्वपूर्ण योगदानको रुपमा लिएका छौ । जिल्ला विकास समिति म्यान्दीको प्राविधिकका साथै आर्थिक सहयोग, पश्चिम नेपाल ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाई परियोजना को सहजिकरण तथा ब्यबस्थापन सहयोग र कुहुँ गा.वि.स. जसले यस कार्यमा अग्रसरता, समन्वय र आर्थिक व्यवस्थापन गर्यो त्यस वापत हामी विशेष धन्यवाद दिन चाहान्छौ।

जि.वि.स.म्याग्दीले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना (V-WASH Plan) लाई स्थानीय सरकार (गा.वि.स.) र सम्वन्धित क्षेत्रगत संस्थाहरुको योजना निर्माण गर्ने औजारको रुपमा लिएको छ । खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना V-WASH Plan) को सफल कार्यान्वयनको लागि खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति (V-WASH-CC) ले गा.वि.स. स्तरमा संभाव्य संस्थाहरुसंग समन्वय र अग्रसरता लिइ सम्पर्क संस्थाको रुपमा कार्य गर्नेछ भन्ने आशा लिएका छाैं । हामीलाई आशा छ कि गा.वि.स. पूर्ण सरसफाइ कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै स्वच्छता कायम राख्न तथा खानेपानी तथा सरसफाईको क्षेत्रमा सेवा प्रदान गर्न सक्षम हुने छ ।

अन्तमा, यो खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना (V-WASH Plan) को कार्यान्वयनमा हामी प्रतिवद्‌धता व्यक्त गर्दछौ र सवै सम्वन्धित संस्थाहरुलाई सहयोगको लागि अपील गर्दछौ ।

जिल्ला विकास समिति (जि.वि.स.)
म्याग्दी

धन्यवाद ज्ञापन

म्याग्दीको कुहुँ गाउँ विकास समिति (गा.वि.स.) र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति (V-WASH-CC) ले खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना (V-WASH Plan) प्रस्तुत गरेकोमा हामीलाई गर्व छ जुन सहभागितात्मक र समावेशी योजना प्रक्रिया, सघन सामाजिक र प्राविधिक विश्लेषणको आधारमा खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता योजना (V-WASH Plan) को रुपमा लिइएको छ । जि.वि.स.म्याग्दी र पश्चिम नेपाल ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाई परियोजना लाई प्राविधिक र आर्थिक सहयोग गरे वाफत वरंजा गाउँ विकास समिति र खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति (V-WASH-CC) हार्दिक धन्यवाद दिन चाहान्छौ ।त्यस्तै सामाजिक तथा प्राविधिक अध्ययन र प्रतिवेदन तयार गरी सहयोग पुऱ्याउने कालिगण्डकी सामुदायिक विकास मञ्च (कदम) म्याग्दीलाई धन्यवाद व्यक्त गर्दछौं। साथै यस खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना (V-WASH Plan) को तयारीमा सक्रिय सहभागिता जनाउने स्थानीय वासिन्दा, राजनीतिक दलका सदस्यहरु, विद्‌यालय शिक्षक, क्लव, समुदायमा आधारित संस्थाहरु आदि प्रति खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति (V-WASH-CC) वरंजा, कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछ ।
कुहुँ गा.वि.स.का वडा नागरिक मञ्च सदस्यहरुको सहयोग र सहकार्यलाई हामी हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छौ।

गाउँ विकास समिति, ताकम म्याग्दी

अध्याय १

१. गाउँ विकास समितिको संक्षिप्त जानकारी

१.१ गाविसको परिचय

अवस्थिति, सिमाना तथा प्रशासनिक विभाजन

करीव २८ डिग्री २६" उत्तरदेखि करीव २८ डिग्री २१" उत्तरी अक्षांश र करीव ८३ डिग्री २९" पूर्वदेखि८३ डिग्री ३१" पूर्वी देशान्तरमा रहेको यो गाविस समुद्री सतहको करीव १०० मीटरदेखि २८००मीटर सम्मको मी टरको उचाइमा अवस्थित छ यो गाविस जिल्ला सदरमुकामबाट ७ कोष अर्थातकरीव ६ घण्टाको पैदल दुरी मा छ। जिल्लाको कूल
२९७.०६ वर्ग किमी क्षेत्रफलमध्ये यस
गाविसले करीव १८ वर्ग किमी २०२४ हेक्टर, जिल्ला वस्तुगत विवरण) क्षेत्रफल ओगटेको छ। यस गाविसको पूर्वमा पुलाचौर र पात्लेखेत गाविस, पश्चिममा दरवाङ्ग र बाबियाचौर गाविस, उत्तरमा गाविस तथा दक्षिणमा बाबियाचौर गाविस पर्दछन्।

गाविसको नामाकरण सम्वन्धि केहि कथनहरु :

यो गाविसको नामाकरण सम्बन्धमा विभिन्न धारणा तथा किंवदन्तीहरु भेटिएका छन्। कुनै समय यस क्षेत्रमा कुमाई राजवंशीले राज्य गरेको कारण कुमाई भन्ने शब्दबाट यो ठाउाको नाम कुहा भएको हो भन्ने एउटा भनाई प्रचलनमा छ। स्थानीय मगर भाषामा कुहा शब्दले कुना परेको वा खोंच भएको ठाउालाई जनाउने भएको हुादा भौगोलिक रुपमा पनि यो ठााउ कुना परेको हुनाले मगरहरुले काुहू भन्न थाले पछि ठााउको नामै कुहु रहन गयो। त्यस्तै यहााको जंगलमा कोइली धेरै पाइने र त्यसको कुहु आवाज धेरै सुनिने भएको हुादा यस ठाउालाई कुहु गाउा भन्दा भन्दै कुहा भएको हो भन्ने पनि भनाइ पनि प्रचालन छ। कतै कतै यस ठााउमा पहिला काला मृगहरु प्रशस्तै पाइने भएकोले कालामृग र मृग को आवाजसाग जोडेर कुहू हुन गएको भन्ने भनाइ पनि पाइन्छ।

राजनितिक विभाजनः

म्याग्दी जिल्ला नेपालको राजधानी काठमाडौंबाट उत्तरपश्चिममा पर्दछ। पश्चिमाञ्चाल विकास क्षेत्र अन्तर्गत धौलागिरी अञ्चलको मध्यमागमा अवस्थित यस जिल्लाका ३५ वटा गाविस १ नगरपालिका मध्ये सदरमुकाम बेनीबाट उत्तर पश्चिमतर्फ अवस्थित यो गाविस सदरमुकामबाट ७ कोष टाढा छ। वि.सं. २०३९ साल चैत्र २८ गते तत्कालिन कुहा गाउा पञ्चायत विभाजन भई बाबियाचौर र कुहू गाउ पञ्चायत भएको हो। २०४६ पछिको राजनीतिक परिवर्तनपछि सोही गाउ पञ्चायत क्षेत्र गाउ विकास समितिको रुपमा परिवर्तन भई हालसम्म पनि कुहु नामबाटै परिचित छ। कुहु गाविस जिल्लाको राजनीतिक विभाजनमा इलाका नम्बर ७ मा पर्छ।

क) म्याग्दी जिल्लाको नक्सा

म्याग्दी जिल्लाको नक्सा

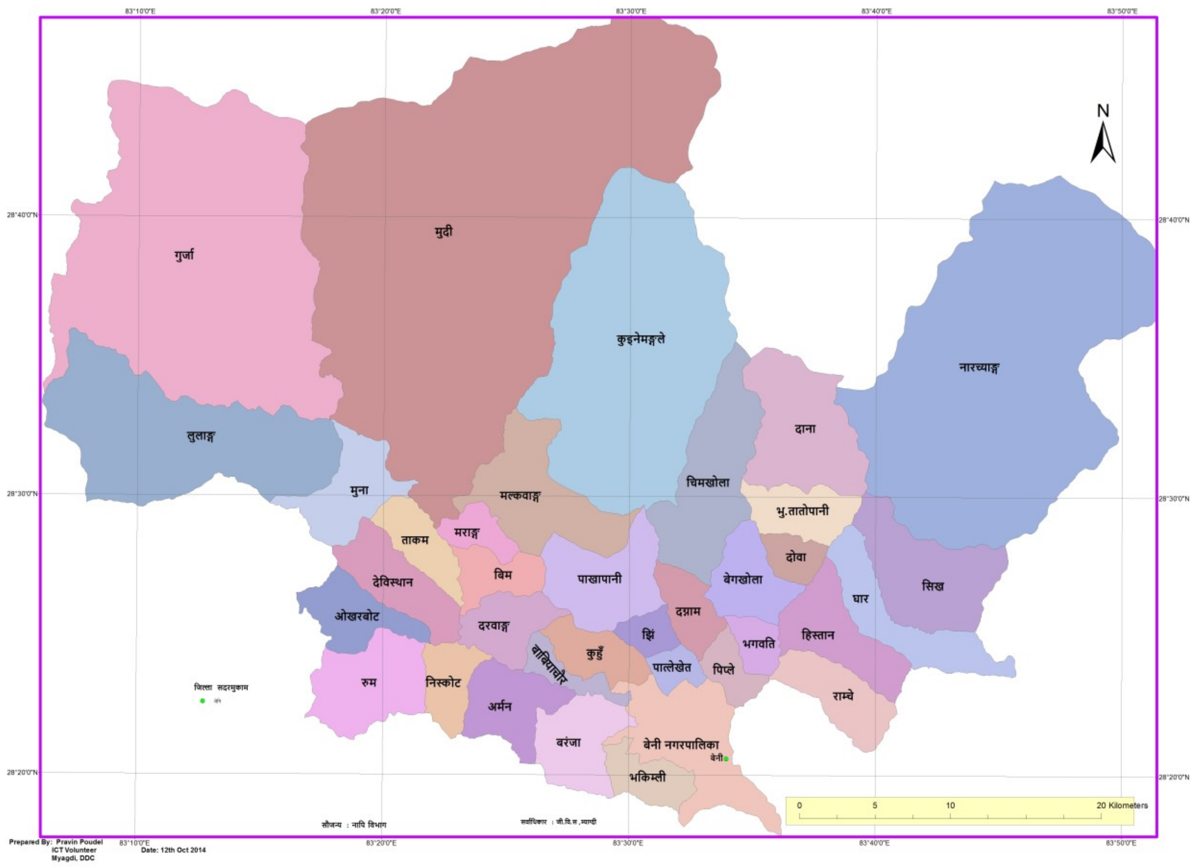

१.२ सामाजिक तथा आर्थिक विशेषताहरु

जिल्लाको कूल २२९७.०६ वर्ग किमी क्षेत्रफलमध्ये यस गाविसले करीव १८ वर्ग किमी (२०२४ हेक्टर, जिल्ला वस्तुगत विवरण) क्षेत्रफल ओगटेको छ। यस गाविसको पूर्वमा पुलाचौर र पाल्लेखेत गाविस, पश्चिममा दरवाङ्ग र बाबियाचौर गाविस, उत्तरमा पाखापानी गाविस तथा दक्षिणमा बाबियाचौर गाविस पर्दछन्।

यहाको भूवनोटलाई हेर्दा पहाडी भूभाग भएकोले भिरालो, डााडाकााडाले ढाकेको छ। यहााको भू-भागमोहडा पूर्वतिर फर्केर रहेको छ। पहाडी दोमट, कमेरो, बलौटे र कहीं कहीं चिम्टाइलो, मलीलो माटोपाईने भएकोले मध्यम किसिमको उर्वराशक्ति रहेको छ। कृषि उत्पादनको दृष्टिकोणले हेर्ने हो, यहाको जमिनो अधिकांश भूभाग भिरालो, चट्टान, पाखो र थोरै मात्र कृषि योग्य भूमि भएको हुदा,कृ ष उत्पादन मध्यम रुपमा रहेको छ। सिंचाईको श्रोत र सम्भावना भए पनि उक्त श्रोतको उपयोग हुन नसकेकोले कृषि जमिनमा सिंचाईको अभाव रहेको छ। गाविसका प्रमुख कृषि उत्पादनमा धान,म कै कोदो,गहु हुन् भने अन्य नगदे बालीहरु अलैची, कफी आदिको राम्रो खेती

गर्न सकिने सम्भावना रहेको छ। यहाा भएको खनीज, जल र गैह्रकाष्ठ बन पैदवार जस्ता प्राकृतिक स्रोतको उपयोग गर्ने हो भने प्रसस्त आय आर्जनका वाटाहरु बन्न सक्ने देखिन्छ।

१.२.१ जनसंख्या, घरधुरी र जातजाती

कुहुं गाविसको २०६७ मा प्रकाशित गाऊ वस्तुगत विवरण तथा अवस्था विश्लेषण पुस्तिका अनुसार गाविसको जम्मा जनसंख्या ४०६० छ। उक्त जनसंख्यामा महिलाको संख्या २०४८ र पुरुषको संख्या २०१२ छ।कूल जनसंख्यामा महिलाको प्रतिशत ५०.४४ र पुरुषको प्रतिशत ४९.५६ छ। गाविसको,औसत परिवार संख्या ५ दशमलव ५६ छ। गाविसमा मुख्यत मगरहरुको बसोबास छ भने दोश्रो ठूलो संख्या दलितहरुको छ। गाविस वस्तुगत विवरणलाई आधार मानि यस प्रतिवेदन तयार पारिएको छ।आदिवासी जनजातीको बाहुल्यता रहेको यस गा.वि.स. मा आदिवासी जनजातीको ५८%, दलित २४ %, , ब्राहमण ५%, क्षेत्री र ठकुरी १३% रहेको छ।

जनगणना २०६८ अनुसार कुल घरधुरी ८४३ जम्मा जनसंख्या ३३८१, पुरुष १४७३ अर्थात ४३.५७ प्रतिशत र महिला १९०८ अर्थात ५६.४३ प्रतिशत रहेको छ।

विस्तृत विवरण अनुसुची-१ र २ मा देखाईएको छ। गाविसका बासिन्दाको मुख्य पेशा कृषि नै देखिएको छ। गाविसका ७२९ घरधुरीमध्ये ५१७ घरको मुख्य पेशा कृषि हो। यो गाविसका जम्मा घरधुरीको ७१ प्रतिशत हुन्छ। गाविसमा नोकरी मुख्य पेशा हुने घर ९६, व्यापार मुख्य पेशा हुने घर २३ तथा उद्योग मुख्य पेशा हुने घर ९३ छ। मजदुरी मुख्य पेशा हुने घर घरधुरी सर्भेक्षण फारमले देखाएको छैन।

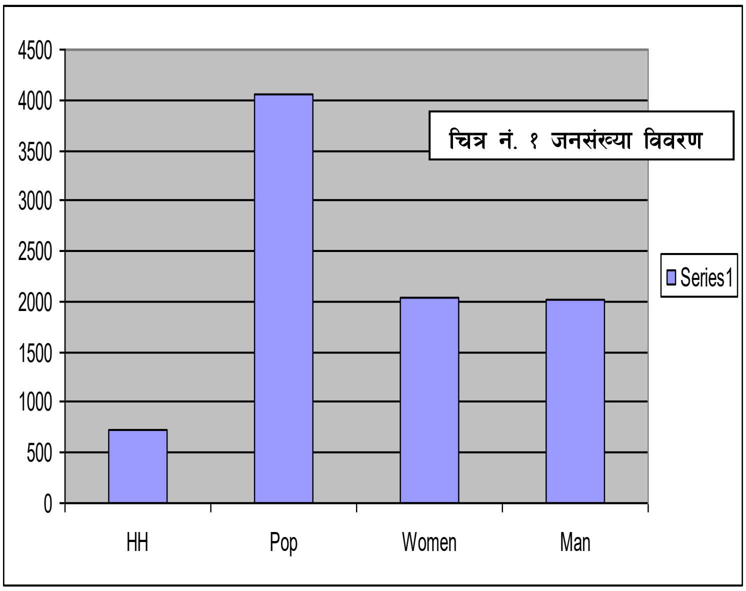

चित्र नं. १ जनसंख्या विवरण

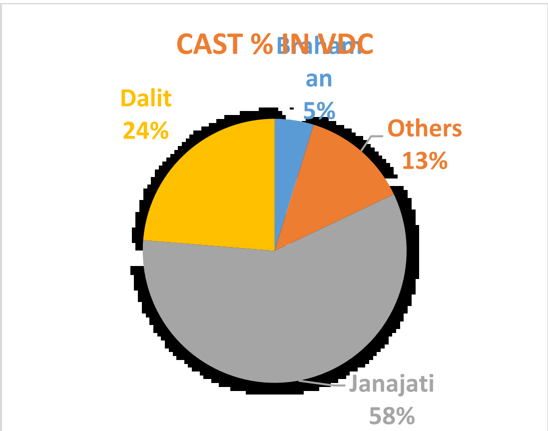

तालिका नं. १ जातिय घरधुरी तथा जनसंख्या

वडा नं	क्षेत्रि	मगर	सार्की	दर्जी	विक	व्राम्हण	थकालि	जम्मा
१	६	८६	०	५	२	२	०	१०१
२	३६	५३	७	०	२	०	०	९२
३	४७	३२	०	३	१	०	०	८३
४	०	६७	९	४	१३	०	०	९३
५	०	०	७६	०	०	५	०	८१
६	४	४९	१०	३	१२	२२	०	१००
७	२	५४	११	२	५	०	०	७४
८	०	५३	०	९	६	६	१	७५
९	०	३०	०	०	०	०	०	३०
जम्मा	९६	४२४	१०६	२६	४१	३५	१	७२९
जनसंख्या	५३५	२३६२	५९०	१४५	२२८	१९४	६	४०६०

सामाजिक तथा आर्थिक विश्लेषण :

गाविसका पेशामा सम्लग्न व्यक्तिहरुको संख्यात्मक हिसाबमा हेर्दा गाविसका २१८७ जना कृषि तथा पशुपालन पेशामा, ५१ जना व्यापारमा, २३२ जना नोकरीमा, ११३६ जाना ज्यालामजदुरीमा तथा उद्योगमा ९४ जना परिवार लागेको देखिन्छ । यसैगरी १६ देखि २४ वर्ष उमेर समुहका जनसंख्यामा कूनै पेशा संगलन्न भएको घरधुरी सर्भेक्षण फारममा उल्लेख भई आएको छैन (स्रोत गाविस वस्तुगत विवरण २०६७) ।

१.२.२ साक्षरता :

यस गाविसको साक्षरता दर औशत देखिन्छ, साक्षरता दर ६५ रहेको छ भने पुरुषको तुलनामा महिलाको साक्षरता कमि देखिन्छ, जनजाति तथा दलित वाहुल्य यस गाविसमा अलिअलि साक्षर भएपछि तेस्रो मुलुक रोजगारिका लागि जाने जमात ठुलै रहेकोले उच्च शिक्षामा अलि पछाडिनै रहेको छ ।
यस गाविसमा १ उ.मा.वि., २ मा.वि., ६ प्रा.वि., १ वालविकास केन्द्र, २ संस्थागत गरि १२ गोटा विद्यालय रहेका छन्, त्यसैगरि उपस्वास्थ्य चौकि १, गाविस कार्यालय १, इलाका हुलाक १, १ कृषिसेवा केन्द्र, १ पशुसेवा केन्द्र र दर्जनौ विभिन्न सामाजिक संघसंस्था र समुहहरु सक्रिय रहेका छन् ।

तालिका २ विद्यालय र उपलब्ध सुविधाहरु

Sn	Name of School	Level	Water Supply Facility	Is WS adequate (Yes/No)	Waste Pit (Yes/No)	Drainage (Yes/No)	Toilet Situation	Gender Sensitive	Water Available inside the toilet	Soap available inside the toilet	size and number of toilet
1	Jana Awas PS	Primary	yes	no	yes	yes	good	no	yes	yes	no
2	Guptyashor Bal PS	Primary	no	no	no	no	poor	no	no	no	no
3	Restraya Janajagirti	Sec.	yes	yes	yes	yes	good	yes	no	no	no
4	Dipshikha HS	Higher secondary	yes	yes	yes	yes	good	yes	yes	yes	yes
5	Malika ECD	Primary	yes	no	yes	no	satisfaction	no	no	no	no
6	Manakamana	Primary	yes	yes	no	no	satisfaction	yes	no	no	no
7	Nursing Ps	Primary	yes	no	no	no	satisfaction	yes	no	no	no
8	Thaibang LS	LS	yes	yes	no	no	satisfaction	no	no	no	no
9	Siddhasanti Sec.	Sec.	yes	yes	yes	yes	good	yes	yes	no	no
10	Baludaya LS	LS	yes	no	no	no	satisfaction	yes	no	no	no
	Total										

Level of School	No of Schools	Number of Students	No of Schools having WS facility only	Schools having both WS and Sanitation facilities	No of schools having separate toilets for girls and boys	No of schools having water facility inside the toilet
primaiy	5	255	4	1	2	1
Lower Secondary	2	124	2	2	1	0
Secondary	2	369	2	1	1	0
Higher Secondary	1	286	1	1	1	1

१.२.३ स्वास्थ्य र सरसफाइको तुलनात्मक अवस्था

सुबिधास्तर वर्गिकरण गर्दा ४८ गोटा टोल मध्ये ११ गोटा टोल का अवस्था राम्रो, ७ गोटा टोलको अवस्था औसत, ७ गोटा (११.४३%) टोलको अवस्था नराम्रो र बांकी २३ गोटा टोलको अवस्था धेरै नराम्रो रहेको छ। गुणस्तरको मात्र वर्गिकरण गर्दा ७०% ले संरक्षित श्रोतको, १.४३% ले स्वीकार्य श्रोतको र बांकी २८.५७% ले धेरै असुरक्षित पानी खाने गरेको तथ्यांकले देखाउंछ।

यस गाविसमा १३ गोटा विद्यालय, ५गोटा सेवामुलक कार्यालय हरु र दर्जनवढि सामुदायिक भवनहरु अवस्थित छन्। कुनैपनि विद्यालय संघसंस्था तथा कार्यालयको शौचालय अपांग मैत्रि, वालमैत्रि र महिलामैत्रि नभएको देखिन्छ। सवै वस्ति स्तरदेखिनै सुरक्षित खानेपानि तथा सरसफाई योजना अनिवार्य लागु गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिन्छ। पुर्ण सरसफाई उत्प्रेरक उत्पादन गरिएतापनि अनुगमनको अभावमा निश्क्रिय रहेको छ।

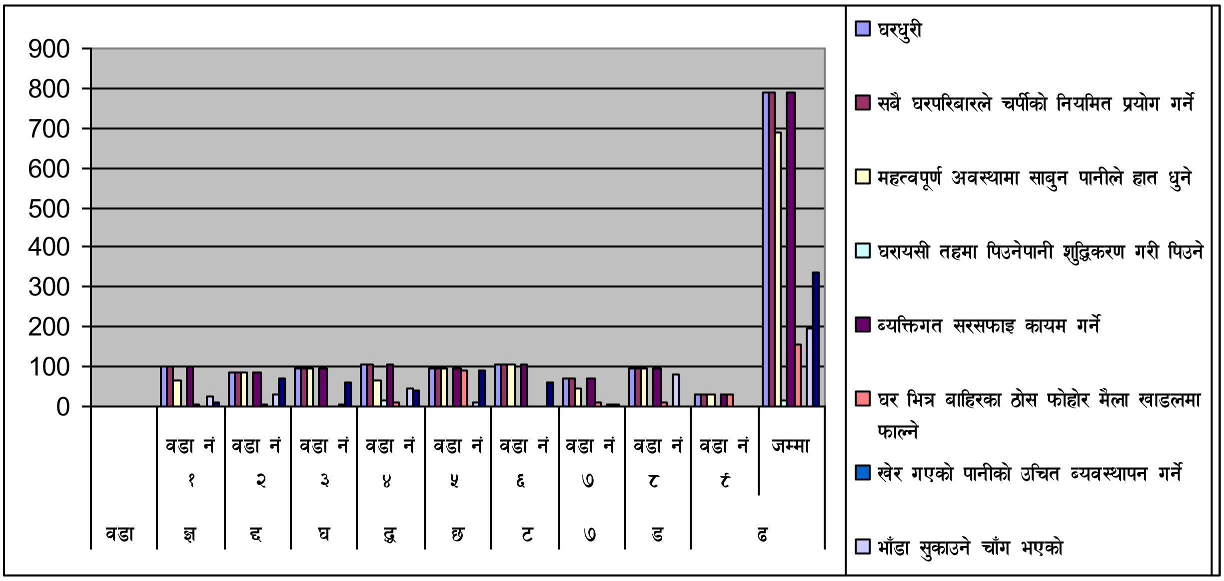

पूर्ण सरसफाइको अवस्थाः जम्मा ७२९ घरधुरी मध्ये सबै घरधुरीमा शौचालय भएकोमा सबै घरपरिबारले चर्पीको नियमित प्रयोग गर्ने गरेको देखिन्छ। महत्वपूर्ण अवस्थामा साबुन पानीले हात धुने ८७%, घरायसी तहमा पिउनेपानी शुद्धिकरण गरी पिउने २%, ब्यक्तिगत सरसफाइ कायम गर्ने १००%, घर भित्र बाहिरका ठोस फोहोर मैला खाडलमा फाल्ने २०%, खेर गएको पानीको उचित ब्यवस्थापन गर्ने ०%, भाडा सुकाउने चांग भएको २५%, र धुंवा रहित चुल्हो भएको (गोबर ग्यास,अन्य) ४३% घरधुरी रहेका छन् । यो तथ्यांकले वातावरणीय सरसफाइको दुरावस्था देखाउंछ । विस्तृत विवरण अनुसुचीं मा हेर्न सकिन्छ। कुहु उपस्वास्थ्य चौकि को सेवा प्रवाह रजिष्टर हेर्दा पानिजन्य रोगको कारण लाग्ने रोगका विरामिहरुको उपचार भएको देखिदैन।

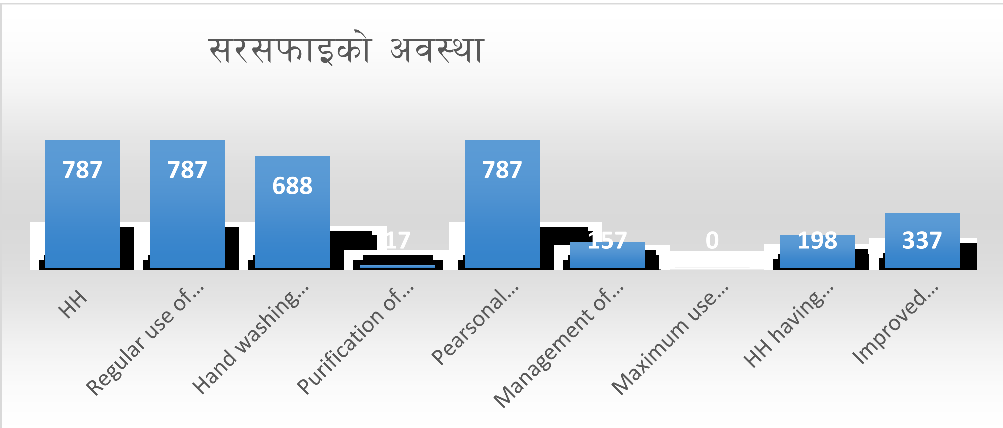

तालिका नं.३ सरसफाइको अवस्था

क्र स.		घरधुरी	सबै घरपरिबारले चर्पीको नियमित प्रयोग गर्ने	महत्वपूर्ण अवस्थामा साबुन पानीले हात धुने	घरायसी तहमा पिउनेपानी शुद्धिकरण गरी पिउने	ब्यक्तिगत सरसफाइ कायम गर्ने	घर भित्र बाहिरका ठोस फोहोर मैला खाडलमा फाल्ने	खेर गएको पानीको उचित ब्यवस्थापन गर्ने	भाँडा सुकाउने चाँग भएको	धुंवा रहित चुल्हो भएको (गोबर ग्यास,अन्य
वडा										
१	**वडा नं १**	१०२	१०२	६६	०	१०२	६	०	२४	११
२	**वडा नं २**	८४	८४	८४	०	८४	३	०	२८	६८
३	**वडा नं ३**	९७	९७	९७	०	९७	०	०	६	६१
४	**वडा नं ४**	१०४	१०४	६७	१७	१०४	१०	०	४७	४१
५	**वडा नं ५**	९७	९७	९७	०	९७	९०	०	११	८८
६	**वडा नं ६**	१०८	१०८	१०८	०	१०८	०	०	०	६०
७	**वडा नं ७**	६९	६९	४३	०	६९	१०	०	४	७
८	**वडा नं ८**	९७	९७	९७	०	९७	९	०	७८	१
९	**वडा नं ९**	२९	२९	२९	0	२९	२९	०	०	०
	जम्मा	**७८७**	**७८७**	६८८	१७	७८७	१५७	०	१९८	३३७

१.३ गाविसको संस्थागत अवस्था

यस गाविसमा १ उ.मा.वि., २ मा.वि., ६ प्रा.वि., १ वालविकास केन्द्र, २ संस्थागत गरि १२ गोटा विद्यालय रहेका छन्, त्यसैगरि उपस्वास्थ्य चौकि १, गाविस कार्यालय १, इलाका हुलाक १, १ कृषिसेवा केन्द्र, १ पशुसेवा केन्द्र र दर्जनौ विभिन्न सामाजिक संघसंस्था र समुहहरु सक्रिय रहेका छन् ।

१.३.१ उपभोक्ता समिति

गाविसमा गठित कुनैपनि उपभोक्ता समितिहरु निर्माण चरणमा मात्रै सकृय रहने र निर्माण पश्चात पुरै निश्कृय रहने गरेको पाइन्छ हाल विद्यमान खानेपानि योजनाहरुको पनि सकृय उपभोक्ता समिति अस्तित्वमा रहेको पाइदैन निर्माणाधिन योजना वाहेकको कुनैपनि योजनाका समितिहरु सकृय नरहेको देखिन्छ । उपभोक्ता समिति जलस्रोत समितिमा दर्ता हुनुपर्छ भन्ने सम्मको पनि ज्ञान कमै रहेको देखिन्छ ।त्यसैगरी दुबै उपभोक्ता समितिहरु सकृय छैनन् । नियमित बैठक र बार्षिक साधारण सभा पनि हुने गरेको छैन । मर्मत सम्भार कोष छैन र मर्मत सम्भार कार्यकर्ता पनि कार्यरत छैनन् ।

अध्याय २

२. गाविसको खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था

२.१ विद्‌यमान जलस्रोतको परिचय

२.१.१ जलस्रोतहरुको विश्लेषण र यसको प्रकार

तालिका ४ जलश्रोतहरुको बर्गिकरण गाविस स्तरिय छनौट गरिएको योजनाको आधारमा

वडा नं	मुल	खोल्सी	खोला	नदी	पोखरी	अन्य	जम्मा
१	४	२	०	०			६
२	१	१	०	०			२
३	२	१	०	०			३
४	२	१	०	०			३
५	३	१	०	०			४
६	३	०	०	०			३
७	२	२	०	०			४
८	०	२	०	०			२
९	०	१	०	०			१
जम्मा	**१७**	११	**०**	०			**२८**
प्रतिशत	**६०.८%**	**३९.२%**	**०**	०			**१००%**

श्रोतः फिल्ड सर्भेक्षेण २०१५

२.१.२ क्षमताको आधारमा मुहानको वर्गिकरण

पहिचान भएका श्रोतहरुको क्षमता मापन गरी विश्लेषण गर्दा १५ वटा श्रोतहरुको क्षमता ०.१ लिटर प्रति सेकेण्ड भन्दा कम भएको, ३७ वटा श्रोतहरुको क्षमता ०.१ देखी ०.५ लिटर प्रति सेकेण्ड, १० वटा श्रोतहरुको क्षमता ०.५ देखि १ लिटर प्रति सेकेण्ड र १३ वटा श्रोतको क्षमता १ लिटर प्रति सेकेण्ड भन्दा माथी रहेका छन ।

५ क्षमताको आधारमा जलश्रोतको वर्गीकरण

Ward No	Yield Range	<0.1 lps	0.1 to 0.5 lps	0.5 to 1.0 lps	more than 1.0 lps	Total

१		६	४	१	१	१२
२		१	६	०	०	७
३		२	११	२	५	२०
४		०	३	०	१	४
५		२	७	२	०	११
६		१	३	१	१	६
७		१	२	३	२	८
८		२	१	१	०	४
९		०	०	०	३	३
		१५	३७	१०	१३	७५

२.१.३ गुणस्तरका आधारमा मूहान वर्गिकरण

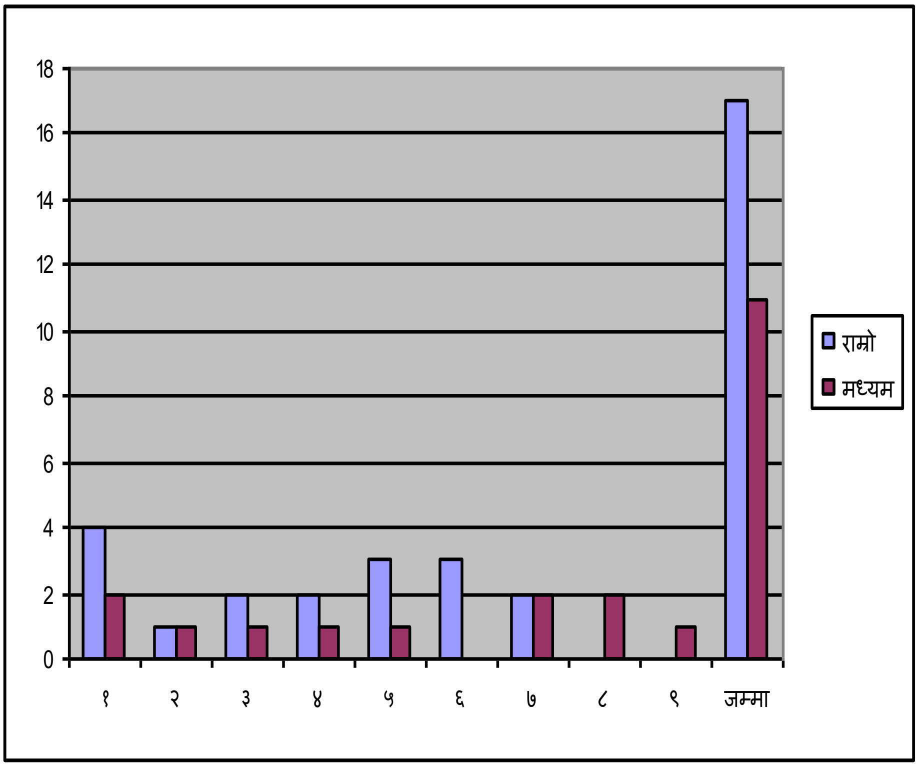

प्राविधिक विश्लेषणको धेरै महत्वपूर्ण कार्य पानीको गुणस्तर विश्लेषण गर्नु हो । तर पानीको गुणस्तर विश्लेषण मुहान अवस्थित रहेको स्थानको अवलोकन, श्रोतको वरिपरि रहेको वन, जंगल,सफाईपन, श्रोतको संरक्षण, हाल पानी उपयोगका चलनहरु, मुहानको वरिपरिका बस्तिहरु, दिसाको कारणबाट प्रदूषण हुनसक्ने संभावना र सडेगलेका सिनो आदिबाट गुणस्तरको विष्लेषण गरिएको छ । पहिचान गरिएका जलश्रोतहरुको गुणस्तर विश्लेषण गर्दा १७ अर्थात ६०.८% पानीका श्रोतहरु राम्रो, ११ अर्थात ३९.२% पानीका श्रोतहरु ठीकै

(मध्यम) श्रेणीमा रहेका छन ।

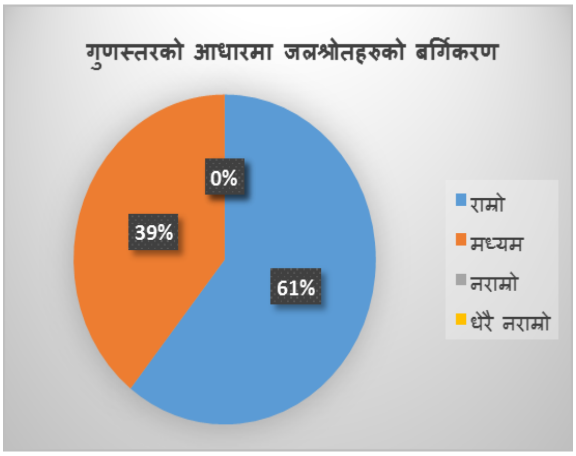

यस गाविस भित्र फिल्ड अध्यन गर्दा पहिचान भएका संपूर्ण २८ वटा जलश्रोतहरुको गुणस्तर विश्लेषण गर्दा ६१ % राम्रो, ३९ % मध्यम, नराम्रो र धेरै नराम्रो ० % देकिन्छ ।

तालिका १ गुणस्तरको आधारमा जलश्रोतहरुको बर्गिकरण

वडा नं	राम्रो	मध्यम	नराम्रो	धेरै नराम्रो	जम्मा
१	४	२	०	०	५
२	१	१	०	०	२
३	२	१	०	०	३
४	२	१	०	०	३
५	३	१	०	०	४
६	३	०	०	०	३
७	२	२	०	०	४
८	०	२	०	०	२
९	०	१	०	०	१
जम्मा	१७	११	०	०	२८
प्रतिशत	६०.८%	३९.२%	०	०	१००%

२.१.४ सम्भाब्य उपयोगका आधारमा मूहान

गा वि स मा पहिचान भएका जम्मा २८ वटा पानीका श्रोतहरु मध्ये धेरै श्रोतहरु विद्‌यमान खानेपानी योजनाहरुमा प्रयोग भएका देखिन्छन् र केहि श्रोतहरु नयाँ खानेपानी योजनाहरुमा प्रस्तावित गरिएका छन् । अन्य श्रोतहरुको पनि भबिष्यमा गएर खानेपानी, सरसफाई, उद्‌योग, सिंचाई, जलशक्ति, वातावरण तथा पर्यावरण आदिमा संभाब्य प्रयोग हुन सक्ने देखिन्छ ।

२.१.५ श्रोतमा विवाद

फिल्ड अध्ययनको समयमा स्थानिय समुदायको सहयोगमा गा वि स भरी जम्मा २८ पानीका श्रोतहरु पहिचान गरिएको थियो । श्रोत पहिचानको समयमा ती श्रोतहरुमा विवाद छ छैन भनि एकिन गरिएको

थियो र विवाद कम गर्न योजनाहरुको छनौट गर्दा सहभागितात्मक योजना तर्जुमा प्रकृयालाई ध्यान दिइएको थियो ।

हाल कुनै श्रोतहरुमा विवाद नदएखिए पनि भविष्यमा आयोजना निर्माण अथवा संचालन गर्दा श्रोतमा विवाद आएमा स्थानिय समुदायको सहभागितामा गा वि स स्तरमै छलफल गरी विवादको अन्त्य गरिने छ भन्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

२.२ खानेपानी

२.२.१ खानेपानीको विद्यमान अवस्था

खानेपानी सेवा प्राप्त ६५.५% र सेवाबाट बञ्चित घरधुरी ३४.५% रहेको छ ।

तालिका ७ विद्यमानमा खानेपानीको उपलब्धता

वडा नं	जम्मा घरधुरी संख्या	खानेपानी सुबिधा पुगेका घरधुरी संख्या	खानेपानी सुबिधा नपुगेका घरधुरी संख्या
१	११६	५३	६३
२	८६	७१	१५
३	१०६	५४	५२
४	९५	९२	३
५	१०९	९२	१७
६	११०	१०८	२
७	८३	२९	५४
८	९२	३३	५९
९	३१	७	२४
जम्मा	८३८	५४९	२८९
प्रतिशत		**६५.५%**	**३४.५%**

श्रोतः फिल्ड सर्भेक्षेण २०१५

२.२.२ विद्यमान खानेपानी सुविधास्तर

सुबिधास्तर वर्गिकरण गर्दा ४८ गोटा टोल मध्ये ११ गोटा टोल का अवस्था राम्रो, ७ गोटा टोलको अवस्था औसत, ७ गोटा (११.४३%) टोलको अवस्था नराम्रो र बांकी २३ गोटा टोलको अवस्था धेरै नराम्रो रहेको छ । गुणस्तरको मात्र वर्गिकरण गर्दा ७०% ले संरक्षित श्रोतको, १.४३% ले स्वीकार्य श्रोतको र बांकी २८.५७% ले धेरै असुरक्षित पानी खाने गरेको तथ्यांकले देखाउंछ ।

तालिका ८ सेवास्तर विश्लेषण गर्ने सुचकहरु

सेवास्तर	पानी ओसार्न लाग्ने औसत समय (मिनटमा)	परिमाण (लि. /व्य/दिन)	पानीको गुणस्तर	विश्वसनियता महिना/वर्ष	निरन्तरता (घंटा/दिन)
राम्रो (SL 1)	१५ मिनट सम्म	४५ वा सो भन्दा माथि	प्रदुषित नभएको	१२	६ वा सो भन्दा बढि
(तह २) स्वीकार्य	१६ देखि ३० मिनट सम्म	२५ देखि ४४ लि. सम्म	प्रदुषण हुने सम्भावना भएमा	११	५ देखि ६ घंटा सम्म
(तह ३) नराम्रो	३१ देखि ४५ मि. सम्म	१५ देखि २४ ली. सम्म	प्रदुषण हुने सम्भावना उच्च भएमा	१०	४ देखि ५ घंटा सम्म
(तह ४) धैरै नराम्रो	४५ मि. भन्दा माथि	१५ ली. भन्दा कम	वर्तमानमा प्रदुषण अवस्थामा रहेको	२ महिना भन्दा बढि	४ घंटा भन्दा कम

माथिको सुचकलाई आधार मानी वार्ड वाईज टोलहरुको सुबिधास्तर बिश्लेषण गर्दा वडा नं. ३,४,७ का टोलहरुमा सबै भन्दा बढी कठिनाई देखिन आउँछ भने त्यसपछिका वडाहरु क्रमशः ५,६,८,९,१,२ कठिनता क्रममा पर्न आएका छन् । त्यसको विवरण तलको तालिका ८ मा दिइएको छ ।

तालिका ९ खानेपानी सुबिधास्तर निर्धारण

वडा नं	टोल संख्या	राम्रो	मध्यम	नराम्रो	धैरै नराम्रो	स्कोर
१	५	२	२	१	०	३
२	४	४	०	०	०	१
३	६	१	१	२	२	४
४	६	०	०	०	६	४
५	७	१	२	२	२	३
६	४	१	१	०	२	३
७	६	०	०	०	६	४
८	६	२	०	१	३	३
९	४	०	१	१	२	३
जम्मा	४८	११	७	७	२३	

२.२.३ विद्यमान खानेपानी योजनाहरुको संचालन अवस्था

विद्यमान संचालनमा रहेका १९ वटा योजनाहरु भौतिक अवस्था सन्तोषजनक भएपनि मर्मत सुधार गर्नुपर्ने देखिन्छ । यि योजनाहरु बाट ६४७ घरधुरी लाभान्वित भएका देखिन्छन् । तर हाल सञ्चालनमा रहेका खानेपानी तथा सरसफाइ योजनाहरु मध्ये कुनैपनि योजनामा उपभोक्ता समितिहरु सकृय छैनन् र मर्मत संभार कार्यकर्ता पनि काम गरिरहेका देखिन्नन् । यी योजनाहरुलाई संचालन र मर्मत गर्न नियमित मर्मत संभार कोष पनि उठ्ने गरेको देखिदैन । हाल धेर थोर संचालनमा रहेका देखिएपनि निर्माण भएको २-३ बर्षमै त्यस्को मर्मत गर्नुपर्ने अवस्था देखिनु ब्यबस्थापन पक्ष एकदमै कमजोर हुनुले हो । तालिका ९ मा विद्यमान योजनाहरुको भौतिक अवस्था,प्रयोग भएको मुहान र निर्माण भएको बर्ष उल्लेख छ ।

तालिका १० विद्यमान खानेपानी योजनाको सेवा क्षेत्र र सहयोगी निकाय

क.सं	योजनाको नाम	वडा नं	जम्मा लाभान्वित घर धूरीहरू	योजनाबाट लाभान्वित टोलहरूको नाम	सहयोगि निकाय
१	छहरावोट खापायो	१	२६	कमलपोखरी, अन्नपुर्ण	**डिसिआरडिसि**
२	चिसापानि खापायो	१	६	खानिगाउ	**डिसिआरडिसि**
३	सौरेनि वाघसेना खापायो	२	१४	धौलाश्रि, जुंगेदेउराली, शिवालय, माछापुच्छे	**डिसिआरडिसि**
४	भिरकटेरा खापायो	३	१०६	माझथर, मौलाथर, रातामाटा, खोरा, मझुवा, भिरकटेरा	**आरआरआरएसडिपि**
५	भिरालेघर	३	१०	रातामाटा	**गाविस, समुदाय**
६	तुसारेपानि खापायो	६	७८	तुसारेपानि, काउले	**जिखापा**
७	डिक्रिंग गलफुंग खापायो	६	१८	काउले	**सना सिंचाइ**
८	दह खापायो	६	१३	धनुमारे, पोखरे	**जिखापा**
९	धाारापानि खापायो	६	१४	र्यालेखोर	**गाविस**
१०	ज्यामिरे खापायो	५	३५	चौतारा, वाग्लुंगे टोल	**गाविस, जिविस, भुसंरक्षण**
११	तुसारेपानि खापा	५	२९	टिमुरवोट	**भुसंरक्षण**
१२	धारपानि खापायो	५	२०	तल्लो टोल	**भुसंरक्षण**
१३	भदौरे खापायो	५	२१	डाडावारि गोरेठो	**भुसंरक्षण**
१४	लामोछहरा खापायो	९	३१	भिरखाल्टा, सिस्नेघर, डगदि	**भुसंरक्षण, जिविस**
१५	पञ्चासे खापायो	८	५२	डाडाखर्क, पाइजाटोल, गौरिटोल	**गाविस**
१६	ओखरवोट खापायो	८	४०	फान्द्रा टोल, माझपाटा, दमाइ टोल	**पिडिडिपि**
१७	कदरेखोला खापायो	७	१०	ढुंगेघर	**भुसंरक्षण**
१८	जुंगेपानि खापायो	७	१९	मुखिया टोल	**भुसंरक्षण**
१९	दहरेखोला खापायो	४	९५	पैसा, महभिर, रोकाथर, चौताराथर, श्रिपालि, ओखारा टोल	

२.२.४ संभावित वैकल्पिक खानेपानी योजनाहरु

अनुसुचि ८ मा समावेस गरिएको छ ।

२.३ सरसफाइ तथा स्वच्छता

२.३.१ गाविस को सरसफाई तथा स्वच्छताको अवस्था

सुबिधास्तर वर्गिकरण गर्दा ४८ गोटा टोल मध्ये ११ गोटा टोल का अवस्था राम्रो, ७ गोटा टोलको अवस्था औसत, ७ गोटा (११.४३%) टोलको अवस्था नराम्रो र बांकी २३ गोटा टोलको अवस्था धेरै नराम्रो रहेको छ। गुणस्तरको मात्र वर्गिकरण गर्दा ७०% ले संरक्षित श्रोतको, १.४३% ले स्वीकार्य श्रोतको र बांकी २८.५७% ले धेरै असुरक्षित पानी खाने गरेको तथ्यांकले देखाउंछ।

तालिका १२: वडास्तरिय सरसफाइ तथा स्वच्छताको अवस्था

वडा	घरधुरी	सबै घरपरिबारले चर्पीको नियमित प्रयोग गर्ने	महत्वपूर्ण अवस्थामा साबुन पानीले हात धुने	घरायसी तहमा पिउनेपानी शुद्धिकरण गरी पिउने	ब्यक्तिगत सरसफाइ कायम गर्ने	घर भित्र बाहिरका ठोस फोहोर मैला खाडलमा फाल्ने	खेर गएको पानीको उचित ब्यवस्थापन गर्ने	भाँडा सुकाउने चाँग भएको	धुंवा रहित चुल्हो भएको (गोबर ग्यास,अन्य
१	१०२	१०२	६६	०	१०२	६	०	२४	११
२	८४	८४	८४	०	८४	३	०	२८	६८
३	९७	९७	९७	०	९७	०	०	६	६१
४	१०४	१०४	६७	१७	१०४	१०	०	४७	४१
५	९७	९७	९७	०	९७	९०	०	११	८८
६	१०८	१०८	१०८	०	१०८	०	०	०	६०
७	६९	६९	४३	०	६९	१०	०	४	७
८	९७	९७	९७	०	९७	९	०	७८	१
९	२९	२९	२९	0	२९	२९	०	०	०
जम्मा	**७८७**	**७८७**	६८८	१७	७८७	१५७	०	१९८	३३७

सि. नं	वडा नं.	घरधुरी	पक्की चर्पी भएका	कच्ची चर्पी भएका	चर्पी न भएका	जम्मा घर संख्या	चर्पी न भएका प्रशित
१	वडा नं. १	१०२	७०	३२	०	१०२	
२	वडा नं. २	८४	७३	११	०	८४	

३	वडा नं. ३	९७	८१	१६	०	९७	
४	वडा नं. ४	१०४	५९	४५	०	१०४	
५	वडा नं. ५	९७	५२	४५	०	९७	
६	वडा नं. ६	१०८	१०४	४	०	१०८	
७	वडा नं. ७	६९	३२	३७	०	६९	
८	वडा नं. ८	९७	३२	६५	०	९७	
९	वडा नं. ९	२९	१७	१२	०	२९	

स्रोत :पश्चिम नेपाल ग्रामिण खानेपानि तथा सरसफाइ परियोजना २

२.३.२ सार्वजनिक तथा संस्थागत शौचालय

सवैखाले सार्वजनिक संस्थामा सार्वजनिक सौचालय बनेका देखिए । गा वि स मा अवस्थित सामुदायिक संस्था र वटा सरकारी संस्थामा सौचालयको प्रयोग भएको देखिन्छ । तर सबै सौचालयहरुमा पानीको सुबिधा र सावुन पानीले हात धुने ब्यवस्था छैन । साथै सबै संस्थागत चर्पीहरु लैंगिक तथा भिन्न क्षेमता मैत्री पनि छैनन्

विद्यालय तथा संस्थागत शौचालयको वर्तमान अवस्था
तालिका १३

क्र. सं	विद्यालय वा संस्थाकोनाम	शौचालय भएको/नभएको	प्रयोगमा रहेको/नरहेको	पानीको सुबिधा भएको	लैंगिक मैत्री भएको
१	जनआवाज प्रवि	भएको	रहेको	भएको	नभएको
२	गुप्तेश्वर वाल प्रावि	भएको	रहेको	नभएको	नभएको
३	राष्टिय जनजाग्रिति मावि	भएको	रहेको	भएको	नभएको
४	दिपशिखा उमावि	भएको	रहेको	भएको	नभएको
५	मालिका वालविकास केन्द्र	भएको	रहेको	भएको	नभएको
६	मनकामना प्रावि	भएको	रहेको	भएको	नभएको
७	नरसिंह प्रावि	भएको	रहेको	भएको	नभएको
८	थाइवांग निमावि	भएको	रहेको	भएको	नभएको
९	सिद्धशान्ति मावि	भएको	रहेको	भएको	नभएको
१०	वालउदय निमावि	भएको	रहेको	भएको	नभएको
११	कुहुँउपस्वास्थ्य चौकि	भएको	रहेको	भएको	नभएको
१२	आमासमुह पुर्णगाउँ	भएको	रहेको	भएको	नभएको
१३	लालयूवाक्लव	नभएको	नरहेको	नभएको	नभएको
१४	देउरालि सा.व.उ.स.	भएको	रहेको	नभएको	नभएको

१५	गाविस भवन कुहुँ	भएको	रहेको	भएको	नभएको
१६	मालिका आमासमुह	भएको	भएको	भएको	नभएको
१७	पैयूंपाटा आमासमुह	नभएको	ण	नभएको	नभएको
१८	सन्तोषि आमासमुह	नभएको	नरहेको	नभएको	नभएको
१९	सुनगाभा सोरठि पुर्ख्यौलि संघ	भएको	रहेको	छ	नभएको
२०	नागरिक सचेतना केन्द्र	नभएको	छैन	छैन	नभएको
	जम्मा				

३. खानेपानी सरसफाई तथा स्वच्छता योजना

३.१ प्राक्कथन

गाउ विकास समिति स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना (VWASH Plan) तयार प्रकृया नेपालको राष्ट्रिय सरसफाइ गुरु योजना २०६८ को मर्मअनुसार तय गरिएको छ । यो वास योजना तयार गर्दा मध्य तथा सुदूर पश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्रमा सञ्चालित ग्रामीण जलस्रोत व्यवस्थापन परियोजनाले विगत वर्षहरुमा गाविस स्तरीय जलस्रोत उपयोग गुरु योजना तयार गर्दाका उत्तम अभ्यास र सिकाइहरुलाई समाविष्ट गरिएको छ । यस्का साथै पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ परियोजना पहिलो चरणमा गाउं विकास समिति स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तयार गर्दा अपनाइएका विधिहरुलाई समेत समावेश गरी तयार गरिएको छ ।

पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ परियोजना दोस्रो चरणले कार्यक्रम लागु भएका गाविसहरुलाइ समावेशी तथा वृहत गाविस स्तरीय वास योजना तर्जुमा गर्न सहयोग गर्नका लागि यो 'गाविस वास योजना तर्जुमा गरिएको छ । यस्को क्षेत्रलाई विस्तार गरी सरसफाइमात्र अथवा खानेपानी योजनामात्र नभइ गाविसको समष्टिगतरुपमा एकिकृत खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना जुन सबै वडाहरु, टोलहरुलाई समेटेर मानव अधिकारमा आधारित वास कार्यक्रमलाइ ध्यानमा राखेर तयार गरिएको छ । यसमा पानी सुरक्षा योजना, प्रकोप न्यूनीकरण तथा वातावरणीय परिवर्तन जस्ता सवालहरुलाई समेत समावेश गरिएको छ ।

३.२ परिचय

गुणस्तरीय खानेपानी तथा सरसफाईका सुविधाहरु मानिसका अधिकार हुन । खानेपानी, सरसफाई तथा स्वच्छता क्षेत्रको विकासले व्यक्तिको स्वास्थ्य र स्वस्थ कामदारहरुमा सकारात्मक असर पार्दछ भने अन्य उत्पादनशील क्षेत्रको विकासमा मद्धत पुऱ्याउँदछ । सुरक्षित खानेपानी र स्वच्छताको राम्रो बानीले क्रमशः पानीजन्य रोगको नियन्त्रण र उक्त रोगको उपचारका लागि लाग्ने खर्चमा समेत कमी ल्याउँदछ । ग्रामीण क्षेत्रमा धेरैजसो रोगहरु दुषित खानेपानी र न्यून सरसफाईको कारणले गर्दा लाग्ने गर्दछन् ।

ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई नीति २०६२ अनुसार सम्पूर्ण जनतालाई २०१७ ई.सं. सम्ममा खानेपानी र सरसफाईका सुविधा पुऱ्याउने लक्ष्य रहेको छ । खानेपानी र सरसफाईमा नेपाल सरकारका तर्फबाट हुने लगानी तथा पहूँचको लक्ष्य २०१७ प्रमुख रुपमा बीस बर्षे रणनीती र राष्ट्रिय खानेपानी योजना (२०१२-२०१७) द्धारा निर्देशित रहेको छ । स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ ले स्थानीय (अधिकारवाला र कार्यालयहरु) पदाधिकारीहरुलाई बढीभन्दा बढी जिम्मेवारी सुम्पिएर विकेन्द्रिकरणलाई अझ बलियो बनाउन खोजेको छ ।गाविस वास योजनाले गाविसलाई उक्त लक्ष्य हासिल गर्नको लागि निर्देशन र मार्गदर्शन प्रदान गर्दछ ।

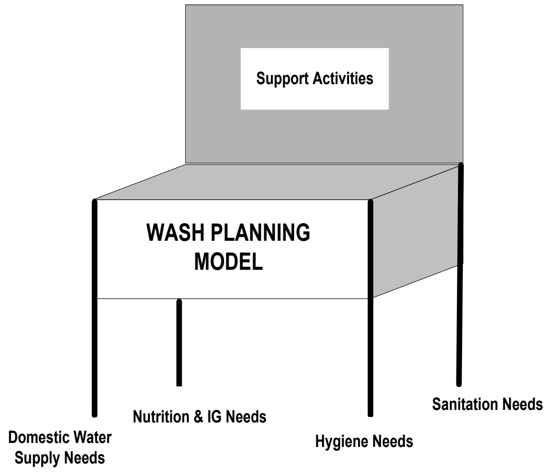

चित्र ४.गाविस वास योजनाको कुर्सी बिधि

समुदाय, वार्ड, गाविस र जिल्लालाई खुल्ला दिसा मुक्त घोषणा गर्नु वास कार्यक्रमको पहिलो र प्रमुख लक्ष्य हो र उक्त क्षेत्रलाई सरसफाई र स्वच्छताको आनीबानीमा पूर्ण परिवर्तन गराउनु अन्तिम लक्ष्य हो । गाविस वास योजना खानेपानी तथा सरसफाईको माग र आपूर्तिको बैज्ञानिक विधि र सामुदायिक सहभागिता द्धारा यसको प्रभावकारी उपयोग गरी खानेपानी योजनाहरुको कार्यान्वयनको आधारमा उत्तम नतिजा प्राप्त गर्नको लागि वनाइने उपयुक्त योजना हो । गाविस वास योजना सहभागितात्मक, तलदेखि माथिल्लो तहसम्म जाने र आंशिक माथिबाट तल झर्ने योजना प्रक्रियाको उपज हो ।

वास योजना साधारण कुर्सी विधिसंग तुलना गरिएको छ, जसमा चारवटा खुट्टाहरु र पछाडिको भागको प्रयोग गरिएको छ । सबै चारवटै खुट्टाहरुको छुट्टाछुट्टै अर्थ र फरक दृष्टिकोण रहेको छ । पहिलो खुट्टाले घरायसी खानेपानी आपूर्तिलाई जनाउँछ भने त्यस्तैगरी दोस्रोले स्वच्छतालाई, तेस्रोले सरसफाईलाई र चौथोले पोषण तथा आयआर्जन लाई जनाउँछ र पछाडिको भागले यसका सहायक क्रियाकलापहरुलाई जनाउँछ ।

३.३ गाविस वास योजनाको उद्देश्य

गाविस स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना निर्माणको समग्र उद्‌देश्य गाउं विकास समितिलाई स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली, २०५६ को दफा (६५) अनुरुप प्रत्येक स्थानिय निकायलाई आफ्नो सिमाक्षेत्र भित्र सञ्चालन हुने विकास निर्माण कार्य जनमुखी, सहभागितात्मक, प्रभावकारी, सुव्यबस्थित र दीगो प्रतिफल दिने गरी सञ्चालन गर्न आवधिक गाउं विकास योजना तयार गरी सोही योजना अन्तरगतका आयोजनाहरुलाई प्राथमिकताको आधारमा गाविसको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना तयार गरि कार्यन्वयनमा लैजानु नै हो ।

यसका अतिरिक्त यस कार्यका खास उद्‌देश्यहरु निम्न वमोजिम रहेका छन्ः

१। गाउं विकास समितिको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छताको वर्तमान अवस्थाको विश्लेषण गरी सबैका लागि खानेपानी र सरसफाइ सुबिधा उपलव्ध गराउन आवश्यक पर्ने स्रोतको पहिचान गर्नु,

२। गाविस क्षेत्रभित्र सेवाविहीन, सेवा प्राप्त र सुविधा स्तरोन्नती गर्नुपर्ने समुदायको पहिचान गरी प्राथमिकिकरण गर्ने र सोहि वमोजिम स्रोतको विनियोजन गर्ने,

३। गाविसको पूर्ण सरसफाइको रणनैतिक योजना तर्जुमा गर्ने र सोहि वमोजिम कार्यक्रमहरु तय गर्ने,

४। जलवायु परिवर्तनबाट खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता क्षेत्रमा पर्न गएका तथा भविष्यमा पर्न सक्ने असरहरुको वारेमा अध्ययन गरी विपद् जोखिम न्यूनीकरण र जलवायु परिवर्तन अनुकुलनका क्रियाकलापहरु पहिचान तथा तर्जुमा गर्नु,

५। पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाइ परियोजनाको दोस्रो चरणको अवधारणा वमोजिम उक्त गाविसमा परियोजनाको सहयोगको स्तर निर्धारण गरी सोहि वमोजिम कार्ययोजना तयार गर्ने कार्यमा सहयोग गर्नु रहेको छ ।

३.४ विधि

गाविस स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना निर्माण कार्यको लागि निम्न वमोजिमको बिधि तथा क्रियाकलापहरु गरिएको थियो ।

तालिका १४

क्र.सं.	क्रियाकलापको नाम	समयाबधी	कैफियत
१	सहजकर्ताको तालिम तथा विद्यमान खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजनाको डेस्क अध्ययन कार्य ।	३ दिन	जिल्ला स्तरमा
२	गाविसस्तरीय अभिमुखिकरण तालिम	१ दिन	गाविस स्तरमा
३	वडास्तरीय अभिमुखिकरण तालिम	९ दिन	वडा स्तरमा
४	महिला र दलितको आत्मविश्वास अभिबृद्धि तालिम	२ दिन	गाविस स्तरमा
५	वाश समन्वय समितिको क्षमता अभिवृध्दिका लागि तालीम संचालन	२ दिन	गाविस स्तरमा
६	सामाजिक तथा प्राबिधिक अध्ययन	१८ दिन	गाविस स्तरमा
७	वडास्तरीय आवश्यकता पहिचान, लेखाजोखा तथा वडास्तरीय योजना तर्जुमा	९ दिन	वडा स्तरमा
८	गाविस स्तरीय योजना तर्जुमा कार्यशाला गोष्ठी	२ दिन	गाविस स्तरमा
९	मस्यौदा वाश योजना तयारी तथा लेखन	८ दिन	
१०	गाविस र VWASHCC मा वाश योजना प्रस्तुती तथा पारित र गाउं परिषदवाट स्वीकृती	१ दिन	गाविस स्तरमा

उपरोक्त क्रियाकलापहरुमध्ये सहजकर्ताको तालिम व्यवस्थापन र प्रतिवेदन लेखन कार्यको संयोजन जिल्ला विकास समितिले गरेको छ भने बांकी क्रियाकलापहरु सहजकर्ताको सहयोगमा गाउं विकास समिति, VWASHCC र वडा नागरिक मञ्चले आयोजना गरेका थिए ।

समग्र वास योजना कार्यको अगुवाई गाविसले गरेको थियो जसको लागि गाविसलाई आवश्यक सहयोग गर्न जिल्ला विकास समितिले एकजना सामाजिक र एकजना प्राविधिक परामर्शदाता उपलव्ध गराएको थियो ।

३.५ सिमितता

यस खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता योजना, जिल्लाको यस क्षेत्रको विकासको निम्ति पूर्णरुपमा सहयोगी रहेपनि यसका आफ्ना केही सीमितताहरु रहनेछन्ः

- अपर्भ्रंट आउनसक्ने तत्कालिन आवश्यकताहरुको प्राथमिकिकरण
- पर्याप्त बजेट विनियोजनमा न्यूनता
- प्राथमिक तहको तथ्याङ्कको सहज उपलब्धता
- राजनैतिक स्थिरता एवं स्थानीय सरकार तथा सुशासनको चभाव
- पर्याप्त प्राविधिक तथा प्रशासनिक कर्मचारीको खटनपटन
- भौगोलिक बिकटता
- दातृ राष्ट्र तथा संघ, संस्थाहरुको सहयोगको सुनिश्चितता एवं निरन्तरता
- राजनीतिज्ञ तथा योजनाकारहरुको दूरदृष्टि

३.६ गाविसको पञ्चवर्षिय योजना तर्जुमा

३.६.१ खानेपानी

गाविसस्तरमा तर्जुमा गरी प्राथमिकता क्रम तोकिएका योजनाहरु २६ रहेका छन् । प्रस्तावित योजनाहरुको प्रक्षेपित जनसंख्या र प्रति ब्यक्ति लागतको आधारमा अनुमानित लागत तयार गर्दा यस गाविसको लागि खानेपानीको सेवा पु-याउन मात्र रु ३,३१०२,००० खर्च लाग्ने देखिन्छ ।

अनुसुची-९ वा १० मा उल्लेख गरिएका योजनाहरु मध्येबाट गाविसमा गरिएको खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता कार्यशालाले निम्नानुसारको प्राथमिकिकरणमा योजनाहरु सञ्चालन गर्ने निर्णय गरेको छः

तालिका १५

प्राथमिकता क्र.सं.	योजनाको नाम	योजनाको प्रकार	वडा नं.	लाभान्वित हुने टोलको नाम	लाभान्वित हुने घरसंख्या	अनुमानित लागत
१	अधेरिखोला किंकाफल खापायो	ग्र्याभिटी	३	मौलाधथर, रातामाटा, मजुवा	५२	१७१००००
२	पञ्चासे काप्रा खापायो	ग्र्याभिटी	७	सिपाइ, पाइजा, मुखियासिं र ढुंगेडाडा	७२	२३९४०००
३	पञ्चासे ओखरवोट खापायो	ग्र्याभिटी	८	डाडाखर्क, पाइजाटोल, गौरि टोल र फान्द्राटोल	९२	३०२४०००
४	सहस्रधारा खापायो	ग्र्याभिटी	९	भिरखाल्टा, सिस्नेघर, डमरी र डाडाघर	३१	१०१७०००
५	सिस्नेखर्क खापायो	लिफ्टिं	१	लालिगुरांस टोल	२८	९१८०००
६	तुसरेपानि खापायो	ग्र्याभिटी	६	तुसरेपानि, काउले	६९	२०७००००
७	पल्लाडहरे खापायो	ग्र्याभिटी	४	पहिरो, महभिर, चौतारा र रोकाथर	९५	१९३५०००
८	तुसारेपानि खापायो	ग्र्याभिटी	५	टिमुरवोट	२९	९५४०००

९	मौरेनि वाघ चिर्ने खापायो	ग्र्याभिटी	२	धौलाश्रि, जुंगेदेउराली, शिवालय र माछापुच्छे	८६	२८२६०००
१०	ज्यमिरे खापायो	ग्र्याभिटी	५	चौतारा वाजुंग	३५	
११	सिरमलाकुना खापायो	ग्र्याभिटी	४	ओखरा	१३	११५२०००
१२	धारापानि खापायो	ग्र्याभिटी	५	तल्लोटोल	२६	४२३०००
१३	चिसापानि खापायो	ग्र्याभिटी	१	खानिगाऊ र विद्यालय	३०	६५७०००
१४	उपल्लो तल्लो वदारि खापायो	ग्र्याभिटी	४	आमपाटा र दमाइटोल	३५	९९००००
१५	पिपलोक, तिल्च्यांग उत्तेसिनि	ग्र्याभिटी	७	सिमलखर्क, सिपालु	४३	७९२०००
१६	वस्नेरा भिरकटेरा खापायो	ग्र्याभिटी	३	माझथर, भिरकटेरा मौलाथर	८०	१४१३०००
१७	चिविरे खोरिया विराले गरा खापायो	ग्र्याभिटी	३	खोर, रातामाटा	२१	२६२८०००
१८	जुंगेपानि खापायो	ग्र्याभिटी	७	सार्किटोल, पाइजाटोल, मुखियाटोल	३०	६९३०००
१९	लुकखर्क हुकेनि खापायो	ग्र्याभिटी	१	लालिगुरांस टोल	२८	९९००००
२०	धनुमारे र्‍यालेखोर खापायो	ग्र्याभिटी	६	धनुमारे	१३	९१८०००
२१	वस्नेराकुना खापायो	ग्र्याभिटी	४	पहिरो, महभिर, चौतारा	९५	४२३०००
२२	धारापानि खापायो	ग्र्याभिटी	६	र्‍यालेखोर	१७	१३२३०००
२३	भदौरे खापायो	ग्र्याभिटी	५	डाडापारि, गोरेठा	२१	९१८०००
२४	गडरे खापायो	ग्र्याभिटी	७	ढुंगेघर टोल	१०	६९३०००
२५	एकछाने स्रोत खापायो	ग्र्याभिटी	१	लालिगुरांस टोल	२८	३३३०००
२६	छारवोट खापायो	ग्र्याभिटी	१	कमलपोखरी	३०	९१८०००
						९९००००
						३३१०२०००

त्यसैगरी उक्त कार्यशालाले उल्लेखित पानीका मुहान वा श्रोतहरु प्राथमिकताक्रमानुसार संरक्षण गर्ने निर्णय गरेकोछ:

माथि उल्लेख गरिए अनुसारका खानेपानी योजनाहरु र बांकी चर्पी निमार्ण गर्नको लागि सम्भावित श्रोतहरु :

- उपभोक्ता स्वयं, स्थानीय समुदाय तथा संघ संस्थाहरु
- गा.वि.स
- जि.वि.स.
- खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय
- अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरु
- दातृ राष्ट्र तथा निकायहरु

३.६.२ सरसफाई तथा स्वच्छता कार्य योजना

खुल्ला दिसामुक्त घोषणाको प्रतिफललाई दिगो र निरन्तर रुपमा अगाडि बढाई आधारभूत सरसफाइ तथा स्वच्छताको अवस्थामा सुधार गर्नु अबको मुख्य दायित्व हुन आउँछ । घोषणाको समयसम्म आउँदा गर्न इच्छा भएपनि गर्न बाँकी रहेको, सुधार गर्नुपर्ने महशुस भएका पक्षहरु, थप गर्नुपर्ने तथा स्तरीकरण गर्नुपर्ने कुरा थाति रहेका हुन्छन् । खुल्ला दिसामुक्त घोषणा पछिको सुविधामा पहूँच तथा पूर्ण सरसफाइ अभियानलाई समयमै सफल बनाउने चाहना गाविसको रहेको छ । गाविसको सरसफाइ तथा स्वच्छताको अवस्था पहिचान, योजना तर्जुमा, स्रोत साधनको परिचालन, प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी छिटो भन्दा छिटो सफलता हासिल गर्नका लागि गाविस स्तरीय पूर्ण सरसफाइ योजनाको आवश्यकता महशुस गरी निम्नानुसारका कृयाकलापहरु सम्पन्न गर्ने योजना तयार गरिएको छ ।

१) पूर्ण सरसफाइको लागि आवश्यक पर्ने विवरणहरु वडागत रुपमा वि.सं. २०७२ मंशिर मसान्त सम्ममा पुरा गर्ने ।

२) वि.स. २०७२ चैत्र मसान्त सम्ममा गाविसलाइ नै पूर्ण सरसफाइ तथा आनीवानी परिवर्तन भएको घोषणा गरिने छ ।

३) गा वि स भित्र रहेका सबै सामाजिक संघ संस्थाहरु, विद्यालयहरु तथा सार्वजनिक स्थलहरुमा चर्पीको निर्माण र ब्यबस्थापन गर्ने ।

४) गाविसमा भएका सार्वजनिक, संस्थागत तथा विद्यालय शौचालयहरुलाई स्थायी र स्वच्छ बनाउन शौचालय संचालन तथा मर्मतका लागि बिशेष कार्यक्रमहरु संचालन गर्ने । साथै घरायसी शौचालयको अवस्था नियमित रुपमा सुधार गर्ने ।

५) गाँउ वस्ती, टोल, वडा, विद्यालयहरुले पूर्ण सरसफाइ अभियान सफल पार्न कार्य योजना सहित सक्रिय रुपमा संलग्न हुने र साथै भिवाससिसिको निर्णयलाई कार्यान्वयन गर्न जिम्मेवारी वहन गर्ने ।

६) गाविसमा संचालन गरिने सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्वन्धी क्रियाकलापहरु एकिकृत रुपमा संचालन गर्न सवै सरोकारावालाहरु वीच समन्वय कायम राख्ने ।

७) गाविस स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समिति (भिवाससिसि) को नाममा गाविसमा सरसफाइ कोष स्थापना गर्ने र कोष परिचालन गरि एकिकृत रुपमा कार्यक्रम संचालन गर्ने । यसको लागि प्रत्येक वर्ष कुन कुन संघ सस्थाले कति रकम विनियोजित गर्ने भन्ने कुरा भिवाससिसि र सरोकारावालाहरुको भेलावाट निर्णय गर्ने ।

८) सरसफाइ तथा स्वच्छता र शौचालय सम्वन्धी सामाग्री सजिलैसँगै समयमै सस्तो र विकल्प सहित प्राप्त गर्न व्यवसायीहरुसँग सहकार्य गर्ने । गाविस हाताभित्रै प्यान, पाइप, सिमेन्ट, रड, र्हिपक, ब्रस, सावुन, टुथपेष्ट, काइयो, नेल कटर उपलब्धताको ब्यवस्था गर्ने त्यस्तैगरि सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्बन्धी स्रोत व्यक्ति, चर्पी निर्माण, रिङ. तथा प्यान वनाउने मिस्त्री तयार गर्ने ।

९) भिवाससिसिसँग समन्वय गरि सम्वन्धी वडाका वडा नागरिक मञ्चले हरेक घरको सम्पूर्ण नामावली अभिलेख राखी सरसफाइ कार्ड वितरण गर्ने । पुर्ण सरसफाइ भएपछि पूर्ण सरसफाइको प्रमाणीकरण गर्न स्टीकर टास्ने । गा. वि. स.मा कुनैपनि किसिमको सेवा सुविधा र सिफारिस लिन आउँदा घरमा पूर्ण सरसफाइको सूचक पुरा भए नभए वा कति वटा पुरा भएको जनाकारी लिने । तोकिएको समयसम्म पुरा भएको प्रमाण पेश नगर्ने घरधुरीहरुलाई गा.वि.स. वाट दिईने सेवा सुविधा तथा सिफारिसको सन्दर्भमा नियमित गर्ने ।

१०) स्वास्थ्य चौकिमा सरसफाइ डेस्क स्थापना गर्ने र सेवा लिन आउने विरामी तथा उसको साथमा आउने परिवारका सदस्यलाई पूर्ण सरसफाइ सम्वन्धि जानकारी दिने र साथै प्रत्येक विद्यालयहरुमा सरसफाइ नमूना टेबल राखी सचेतना अभिवृद्धि गर्ने ।

११) पूर्ण सरसफाइ घोषणाको लागि गाँउ, टोल , वडाहरु वीच प्रतिस्पर्दा गराउने र घोषणा गरेको आधारमा प्रोत्साहनको व्यवस्था गर्ने । त्यस्तैगरि गा वि स स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिको निर्णयानुसार अन्य पुरस्कार तथा प्रोत्साहन दिनुपर्ने व्यक्ति, संस्था वा समूह पहिचान गरि पुरस्कृत गर्ने ।

३.६.३ अनुगमन र मूल्यांकन

गाविसमा पूर्ण सरसफाइको अभियान प्रभावकारी रुपले संचालन तथा सफल वनाउन जिल्ला तह, गाविस तह, वडा तह र स्थानीय समुदायहरुको तहवाट अनुगमन गरिने छ । गाउँ स्तरीय खानेपानी, सरसफाइ तथा स्वच्छता समन्वय समितिले आबश्यकतानुसार तहगत अनुगमन तथा मुल्यांकन समिति वनाउने छ र सो समितिले नियमित अनुगमन गर्ने छ । अनुगमन तथा मुल्याकंन गर्नका लागि विधिहरु निर्धारण गरि ब्यक्तिगत, घरायसी तथा संस्थागत तहमा पूर्ण सरसफाइका सूचकहरु पुरा भए नभएको अनुगमन गर्ने छ ।

३.६.४ पूर्ण सरसफाइ पश्चात्को क्रियाकलापहरु

खुल्ला दिसामुक्त घोषणा पश्चातको लक्ष घोषणालाई दीगो बनाउने र पूर्ण सरसफाइ तथा आनीवानी परिवर्तनको अभियानलाई तीव्रता दिइ पूर्ण सरसफाइयुक्त क्षेत्र बनाउनु हो । पूर्ण सरसफाइ तथा आनीवानी परिवर्तन क्षेत्र घोषणा पश्चात पनि सरसफाइ तथा स्वच्छताको अभियान सम्पन्न भएको हुदैन । तसर्थ पूर्ण सरसफाइलाई दीगोपना र घोषणा गर्दा सूचकको रुपमा नभएको अन्य सरसफाइ तथा स्वच्छताको क्रियाकलापलाई समेट्दै वातावरण मैत्री सरसफाइ तथा स्वच्छता र अर्ध शहरमुखी बिशेषताका सरसफाइ तथा स्वच्छताको अभियानलाई निरन्तरता दिनुपर्छ ।

यसको लागि शौचालयको स्तरीकरण तथा प्रयोगकर्ता मैत्री, भान्साको फोहोरवाट आफैले मल वनाउने, प्लाष्टिकलाई छुट्टै जम्मा गरी बिक्री वा निर्धारित स्थलमा जम्मा गर्ने, बैकल्पीक उर्जाको प्रयोग, फोहोर मैला व्यवस्थापन, खानेपानीको मुहान संरक्षण, पानीको गुणस्तर परिक्षण, पोखरीहरुको संरक्षण, प्लाष्टिक झोला निषेध, स्यानिटरी ल्याण्डफिल्ड साइट, स्थानीयस्तरमै सरसफाइ सामाग्रीको व्यवस्थापन, ढलको व्यबस्था, नियमित बजेट र संस्थागत क्रियाकलाप आदि क्रियाकलापहरु अगाडि बढाइने छ ।

३.६.५ जलवायु परिर्वतन अनुकुलन तथा विपद जोखिम न्यूनिकरण कार्य योजना

गाविस भित्र समग्रमा जोखिम सम्बन्धी सिकाई र पहिचान निम्नानुसार पाइएको छः
कुहुं गाविस भित्र समग्रमा जोखिम सम्बन्धी सिकाई र पहिचान निम्नानुसार पाइएको छः

तालिका १६

वडा नं.	वर्ष	जोखिम	स्थानीय समुदाय तथा वातावरणीय सेवाहरुमा जोखिमबाट परेको असर	स्थानीयको दृष्टिकोण तथा बुझाई
१	२०७२	भुकम्प	घरहरु चर्किएको, वनजंगलको भाग हल्लिएको, वर्षापछि पहिरोको अत्याधिक जोखिम रहेको	घर, विद्यालय जोखिममा परे यसको ब्यवस्थापनको पहल हुनुपर्ने
२				

यस गाविसमा विपद जोखिम न्यूनिकरण को लागि निम्न क्रियाकलापहरु संचालन गर्ने कार्यक्रम रहेकोछः

जोखिम	असर	प्रभावित समुदाय	प्रभावको अवस्था	न्युनिकरण विकल्पहरु

तालिका १७ गा वि स को एक बर्षे कार्य योजना

प्राथमिकिकरण	कृयाकलाप	वडा नं	योजना को किसिम नयां/मर्मत	लाभान्वित घरधुरी संख्या	अनुमानित लागत	कार्यन्वयन बर्ष	सहयोगी निकाय	
							आन्तरिक	बाह्य
१	अधेरिखोला किंकाफल खापायो	३	ग्य्राभिटी	५२	१७१००००	०७२।७३		
२	पञ्चासे काप्रा खापायो	७	ग्य्राभिटी	७२	२३९४०००	०७२।७३		
३	पञ्चासे ओखरवोट खापायो	८	ग्य्राभिटी	९२	३०२४०००	०७२।७३		
४	सहस्रधारा खापायो	९	ग्य्राभिटी	३१	१०१७०००	०७२।७३		
५	सिस्नेखर्क खापायो	१	लिफ्टिंग	२८	९१८०००	०७२।७३		

३.६.६ संभावित सहयोगी निकायहरु

गा वि स मा प्रस्तावित खानेपानी योजनाहरु र बांकी चर्पी निर्माण गर्नको लागि गाविसको आफ्नै श्रोत मात्रले सम्भव नहुन सक्छ, त्यस्का लागि बाह्य सहयोगी निकायहरुको खोजी तथा पहिचान गर्न जरुरी हुने भएकोले त्यस्ता केही सम्भावित सहयोगी निकायहरु तल उल्लेख गरिएको छ ।

- पश्चिम नेपाल ग्रामिण खानेपानी तथा सरसफाई परियोजना ।
- जिल्ला विकास समिति, म्याग्दी ।
- खानेपानी तथा सरसफाइ डिभिजन कार्यालय ।

- जिल्ला भुसंरक्षण कार्यालय ।
- अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाहरु ।
- दातृ राष्ट्र तथा निकायहरु ।
- रेडक्रस
- स्थानिय गैरसरकारी संस्थाहरु
- वन उपभोक्ता समिति

अनुसूचीहरु

अनुसूची–१ः गाविसको नक्सा

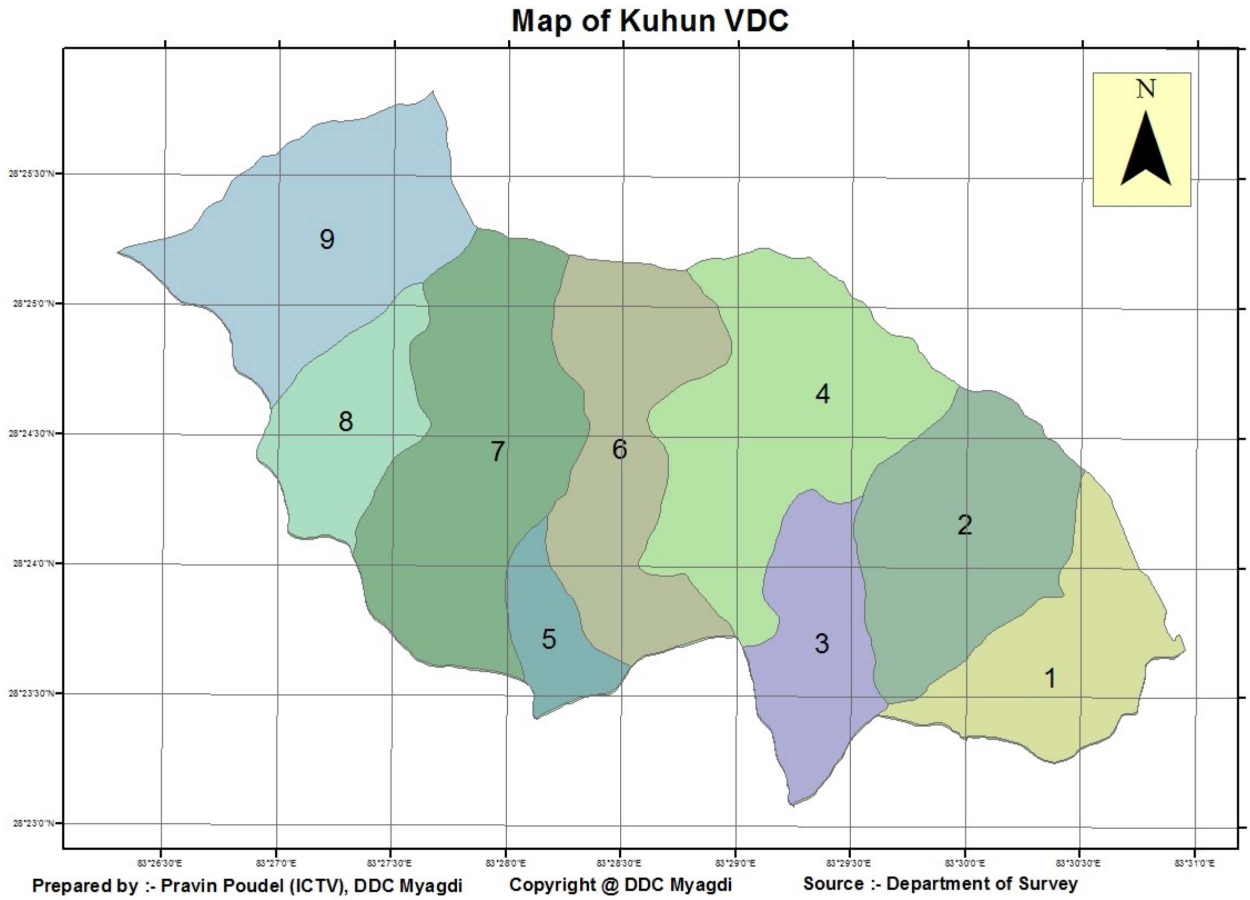

अनुसुची २, घरधुरी तथा जनसंख्या

वडा नं	घरधुरी	घरधुरी सर्भेक्षण अनुसार			घरधुरी	जनगणना २०६८ अनुसार		
		जम्मा	पुरूष	महिला		जम्मा	पुरूष	महिला
१	१०१	६०२	३०८	२९४				
२	९२	४५८	३३६	२२१				
३	८३	४४०	२१३	२२७				
४	९३	४८७	२३६	२५१				
५	८१	४८६	२४०	२४६				
६	१००	५६९	२८५	२८४				
७	७४	४१४	१९६	२१८				
८	७५	४१५	२०७	२०८				
९	३०	१८९	९१	९८				
जम्मा	७२९	४०६०	२०१२	२०४८				
		प्रतिशतमा	**४९.५५**	**५०.४५**				
	औसत प्रति घरधुरी जनसंख्या			**५.५६**				

स्रोत गाविस वस्तुगत विवरण २०६७

टोलअनुसार तथ्यांक

क स.	टोलको नाम	घरधुरी	जनसंख्या (५.८)	महिला (५०.०६)	पुरूष (४९.९४)	जम्मा	कैफियत
वडा नं १							
	खानिगाउँ टोल	३०					
	अन्नपुर्ण टोल	२८	१०१				
	कमलपोखरि टोल	३०	६५				
	लालिगुराँस टोल	२८	४८				
	जम्मा	**११६**					
वडानं २	शिवालय टोल	२७	६०				
	जुंगेदेउरालि टोल	१७	३६				
	धौलाश्रि टोल	१४					
	माछापुच्छ्रे	२८					
	जम्मा	**८६**					
वडा नं ३							

१	भिरकटेरा टोल	६				
२	माझथर	४४				
३	मौलाथर	३०				
४	रातामाटा	१७				
५	खोरा	४				
६	मजुवा	५				
	जम्मा	**१०६**				
वडा नं ४	पहिरो टोल	१०				
	महभिर	१६				
	रोका टोल	२०				
	चौतारिथर टोल	१६				
	श्रीपालि टोल	२०				
	ओखरा टोल	१३				
	जम्मा	**९५**				
वडा नं ५	चण्डीका टोल	४				
	टिमुरवोट	२९				
	वाग्लुंगे टोल	११				
	चौतारा टो	२४				
	गोरेठो टोत	१०				
	डाडावारि टोल	११				
	तल्लो टोल	२०				
	जम्मा	**१०९**				
वडानं. ६	तुसारेपानि	५१				
	धनुमारे	१३				
	काउले	१८				
	र्‍यालेखोर	२८				
	जम्मा	**११०**				
वडानं. ७	सिमलखर्क	१४				
	पाइजा टोल	१०				
	मुखिया टोल	१०				
	सिपालुटोल	२९				
	ढुंगेघर टोल	१०				
	डाडासार्कि टोल	१०				
	जम्मा	**८३**				
वडा नं ८						
१	ढांडखर्क	११				
२	पाइजाटोल	१९				

३	गौरिटोल	२३				
४	फाद्रा टोल	१५				
५	आरूपाटा	११				
६	दमाइटोल	१३				
	जम्मा	**९२**				
वडा नं ९	भिरखाल्टा	८				
	सिस्नेघर	१०				
	डगडि	७				
	डाडाघर	६				
	जम्मा	**३१**				
	कुल जम्मा	**८२८**				

अनुसुचि ३ः विद्यालय तथा उपलब्ध सुविधा

Sn	Name of School	Level	Ward No	Water Supply Facility	Is WS adequate	Waste Pit	Drainage	Toilet Situation	Gender Sensitive	Water Available	Soap available	size and number
1	Jana Awas PS	Primary	1	yes	no	yes	yes	good	no	yes	yes	no
2	Guptyashor Bal PS	Primary	1	no	no	no	no	poor	no	no	no	no
3	Restraya Janajagirti	Sec.	2	yes	yes	yes	yes	good	yes	no	no	no
4	Dipshikha HS	Higher secondary	3	yes	yes	yes	yes	good	yes	yes	yes	yes
5	Malika ECD	Primary	4	yes	no	yes	no	satisfaction	no	no	no	no
6	Manakamana	Primary	6	yes	yes	no	no	satisfaction	yes	no	no	no
7	Nursing Ps	Primary	5	yes	no	no	no	satisfaction	yes	no	no	no
8	Thaibang LS	LS	8	yes	yes	no	no	satisfaction	no	no	no	no
9	Siddhasanti Sec.	Sec.	9	yes	yes	yes	yes	good	yes	yes	no	no
10	Baludaya LS	LS	7	yes	no	no	no	satisfaction	yes	no	no	no

अनुसूची–४ः संस्थागत अवस्था तथा उपलब्ध सुविधा

Sn	Name of Institution	Ward No	Village Name	Type of Institution	Own Building	Water Facility	WS functioning	is Water	Toilet (Yes/No)	Toilet Use	Waste Disposal

1	VDC Office	3	Khun	GOV.	yes	Yes	yes	No	Yes	Yes	No
2	Khun sub HP	3	Khun	GOV.	yes	No	No	No	Yes	Yes	No
3	Aama samuha	1	Khun	CBOs	Yes	Yes	yes	yas	Yes	Yes	No
4	Lal Youth Club	1	Khun	NGOs	No	no	no	no	no	no	no
5	Deurali CFUG	3	Khun	CBOs	No	Yes	yes	No	no	no	No
6	Malika women group	4	Khun	CBOs	No	Yes	No	No	Yes	Yes	No
7	Paiyupata Women gorup	5	Khun	CBOs	yes	No	No	No	no	no	No
8	Santoshi Women Group	9	Khun	CBOs	yes	No	No	No	no	no	No
9	SunGabha Sorathi Purkhuli sangh	7	Khun	CBOs	No	Yes	yes	No	Yes	Yes	No
10	CAC	5	Khun	Luse Forum	No	Yes	No	No	Yes	Yes	No

अनुसूची-५: स्वास्थ्य संस्थाको संस्थागत अवस्था तथा उपलब्ध सुविधा

सेवा	लक्ष	उपलब्धि	अघिल्लो वर्षको प्रगति	गत वर्षसंग फरक
खोप	७३			
वि सि जि		७३	८६	१४
दादुरा		८७	८८	१
डि पि टि तेस्रो		७१	८८	१७
पोषण	३३८			
सि डि डि		४१	१३	२८
ए आर आई		१००	४९	५१
कडाखालको निमोनिया वाट पिडितको उपचार संख्या		०	०	०
गम्भिर खालको झाडापखालावाट पिडितको उपचार संख्या		०	०	०
सुरक्षित मातृत्व	९०			
चार पटक गर्भवति जाँच गराउनेको संख्या (४,६,८र ९ महिनामा)		६२	६९	७
दक्ष स्वास्थ्य कर्मिवाट प्रसुति गराउनेको संख्या		०	०	०
स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुति गराउनेको संख्या		७	०	७
सुत्केरि भएको २४ घण्टा भित्र जाँच गराउने को संख्या		२४	०	२४
परिवार नियोजन	७१३			
साधनलाई स्वीकार गर्ने नया व्यक्तिहरुको संख्या				
पिल्स		३२	१३	१९
डिपो		५२	२७	२५

आइ यु सि डि		०	०	०
नरप्लाण्ट		५	०	०
विविध				
खोपकेन्द्र संख्या	४८	४५	४८	३
गाउघर क्लिनिक संख्या	२४	२४	२४	०
आमासमुहको संख्या	९	९	९	०
आमा समुह वैठक संख्या	१०८	७३	५८	१५

५ वर्ष भित्रका वालवालिकाको विवरण(जनगणना २०६८)

Age Group	Total		Male		Female	
	Number	Percent	Number	Percent	Number	Percent
All Ages	113641	100.00	51395	100.00	62246	100.00
00-04 Yrs.	11848	10.43	6023	11.72	5825	9.36

अनुसूची–६: गाविसमा वडा/वस्तीस्तरमा घरेलु चर्पीको हालको अवस्था

सि.नं	वडा नं.	घरधुरी	पक्की चर्पी भएका	कच्ची चर्पी भएका	चर्पी न भएका	जम्मा घर संख्या	चर्पी न भएका प्रशित
१	वडा नं. १	१०२	७०	३२	०	१०२	
२	वडा नं. २	८४	७३	११	०	८४	
३	वडा नं. ३	९७	८१	१६	०	९७	
४	वडा नं. ४	१०४	५९	४५	०	१०४	
५	वडा नं. ५	९७	५२	४५	०	९७	
६	वडा नं. ६	१०८	१०४	४	०	१०८	
७	वडा नं. ७	६९	३२	३७	०	६९	
८	वडा नं. ८	९७	३२	६५	०	९७	
९	वडा नं. ९	२९	१७	१२	०	२९	

Soruce: DDC-RWSSP-WN II

अनुसूची–७: गाविसमा पहिचान भएका पानीका स्रोतहरु

Sn	Name of Source	Source Code	Location		Type of Source *	Measured Yield (lps)	Potential Utilizaation **	Potential Service Area			Is the source MUS Potential (Yes/No)	If Yes, Benefitting Unit				Present Use of Source	Source Location Ownership	Dispute (Yes/No)		Spatial Location of Sources		
			VDC	Ward No				Ward No	Settlements	HH		WSS (HH)	Irrigation (Ropani)	IWM (HH)	MHP (HH)			Existing	Possible	X	Y	Z
1	Gauripakha	43001901S01	Khun	1	Gravity	0.02	New									yes		N0	NO	451692	3142074	2037
2	Gairapakha	43001901S02		1	Gravity	0.01	New									n		N0	NO	451696	3142132	2057
3	Charboat sir	43001901S03		1	Gravity	0.07	New									yes		Yes	Yes	451785	3142105	2096
4	Sisne kharka	43001901S04		1	Gravity	0.25	New									yes		No	NO	451817	3142066	2107
5	Sisne kharka3	43001901S05		1	Gravity	0.06										yes		No	NO	451813	3141989	2093
6	Lukkharkha	43001901S06		1	Gravity	0.012										No		No	NO	452103	3141836	2158
7	Bukeni	43001901S07		1	Gravity	0.045										Yes		No	NO	45205	3141699	2095
8	Akchane Dhunga	43001901S08		1	Gravity	0.75										yes		No	NO	451962	3141633	2053
9	Badal	43001901S09		1	Gravity	0.11										yes		No	NO	451906	3141508	2008
10	Chisapani	43001901S10		1	Gravity	1.25										yes		No	NO	451832	3141054	1933
11	Puchare Tol	43001901S11		1	Gravity	0.2										yes		No	NO	451501	3141773	1902
12	ThadaKholsa	43001901S12		1	Gravity	0.1										Yes		No	NO	451432	3141975	1931
13	Gagh chirne	43001902S01		2	Gravity	0.29										Yes		No	NO	450995	3142970	2089
14	Bagh Chirne 2	43001902S02		2	Gravity	0.41										yes		No	NO	451016	3143002	2109
15	Saurini	43001902S03		2	Gravity	0.13										yes		No	NO	450479	3143304	2149
16	Baraha Than	43001902S04		2	Gravity	0.11										No		No	NO	451215	3142536	1949

17	Pun Ko Padhero	43001902S05		2	Gravity	0.035										yes		No	NO	451421	3142297	1998
18	Basnara	43001903S01		3	Gravity	0.12										yes		No	NO	449488	3144156	2534
19	Basnara 2	43001903S02		3	Gravity	0.43										yes		No	NO	449470	3144097	2584
20	Antarbato Mul	43001903S03		3	Gravity	1.27										yes		No	NO	449466	3143882	2512
21	Antarbato Mul 2	43001903S04		3	Gravity	1.71										yes		NO	NO	449501	3143804	2464
22	Bhirkatara upallo mul	43001903S05		3	Gravity	0										Yes		No	NO	450160	3143349	2130
23	Bhirkatara upallo mul 2	43001903S06		3	Gravity	1.11										yes		No	NO	450182	3143318	2070
24	Bhirkatara upallo mul 3	43001903S07		3	Gravity	0.15										Yes		No	NO	450209	3143326	2079
25	Bhirkatara 4	43001903S08		3	Gravity	0.046										Yes		No	NO	450212	314321	2018
26	Udaune Chahara	43001903S09		3	Gravity	0.28										Yes		No	NO	450476	3142947	1933
27	Udaune Chahara 2	43001903S10		3	Gravity	0.71										Yes		No	NO	450427	3142955	1904
28	Adhari Kholsa	43001903S11		3	Gravity	0.35										Yes		NO	NO	450251	3143023	1846
29	Gadhapani	43001903S12		3	Gravity	0.05										yes		NO	NO	449777	3142271	1762
30	Gadapani Tallo	43001903S13		3	Gravity	0.18										yes		NO	NO	449816	3142271	1762
31	Gadapani Tallo 2	43001903S14		3	Gravity	0.37										yes		NO	NO	449816	3142271	1762
32	Timrakhole Bot	43001903S15		3	Gravity	0.23										yes		NO	NO	449837	3142240	1757
33	Bhalko Boat Pani	43001903S16		3	Gravity	1.28										No		NO	NO	449994	3142232	1641
34	Bhirale Gara	43001903S17		3	Gravity	1.11										yes		NO	NO	450112	3142271	1511
35	Chirbire	43001903S18		3	Gravity	0.52										yes		NO	NO	450326	3142353	1584
36	Bhalu Dula Muhan	43001903S19		3	Gravity	0.41										No		NO	NO	450284	3142753	1702
37	Jugepani	43001903S20		3	Gravity	0.22										yes		NO	NO	450220	3142692	1667
38	Talcappre	43001903S21		3	Gravity	0.19										No		NO	NO	450297	3142654	1638
39	Dahare Khola	43001904S01		4	Gravity	2.67										yes		NO	NO	449191	3143364	2185

40	Pallo Dare	43001904S02		4	Gravity	0.42										No		NO	NO	449082	3143428	2197
41	Sirmala ko kuna	43001904S03		4	Gravity	0.2										No		NO	NO	449137	3142819	2013
42	Dasnara ko mul	43001904S04		4	Gravity	0.43										No		Yes	Yes	449470	3144097	2584
43	Tusarepani	43001905S01		5	Gravity	0.2										yes		NO	NO	448959	3141956	1672
44	Tusarepani 2	43001905S02		5	Gravity	0.17										yes		NO	NO	448959	3141956	1672
45	Jyamere	43001905S03		5	Gravity	0.39										yes		NO	NO	449013	3141817	1617
46	Jyamere 2	43001905S04		5	Gravity	0.05										yes		NO	NO	449032	3141791	1615
47	Jyamere 3	43001905S05		5	Gravity	0.55										yes		NO	NO	448970	3141820	1606
48	Jyamere 4	43001905S06		5	Gravity	0.16										yes		NO	NO	441974	3141858	1598
49	Jyamere 5	43001905S07		5	Gravity	0.28										yes		NO	NO	448965	3141797	1512
50	Dharpani	43001905S08		5	Gravity	0.61										No		NO	NO	448915	3141745	1556
51	Jugepani	43001905S09		5	Gravity	0.11										yes		NO	NO	448810	3141608	1507
52	Dandeni Pani	43001905S10		5	Gravity	0.05										yes		NO	NO	449018	3141201	1509
53	Simpani	43001905S11		5	Gravity	0.19										yes		NO	NO	449517	3141402	1545
54	Machure Bains Buta	43001905S12		5	Gravity	0.06										No		NO	NO	449432	3141547	1613
55	Jugepani	43001905S13		5	Gravity	0.18										No		NO	NO	419511	3141570	1612
56	Nilopahara	43001906S01		6	Gravity	1.11										yes		NO	NO	448811	3143572	2052
57	Larena Kuna	43001906S02		6	Gravity	0.31										yes		NO	NO	448807	3143807	2227
58	Bhume Than	43001906S03		6	Gravity	0.38										yes		NO	NO	448803	3143297	1871
59	Dharpani	43001906S04		6	Gravity	0.06										yes		NO	NO	448957	3141946	1651
60	Daha	43001906S05		6	Gravity	0.22										yes		NO	NO	448495	3142858	1570
61	GalfuKhuna	43001906S06		6	Gravity	0.71										yes		NO	NO	448540	3143676	2077
62	Kadare Khola	43001907S01		7	Gravity	1.14										yes		NO	NO	447188	3142261	1409

63	Kande Khola	43001907S02		7	Gravity	0.92										yes		NO	NO	447003	3142781	1677
64	Jungepani	43001907S03		7	Gravity	0.3										yes		NO	NO	446913	3142462	1610
65	Panchase Khola	43001907S04		7	Gravity	2.16										yes		NO	NO	447340	3143276	1763
66	Uttseni	43001907S05		7	Gravity	0.07										yes		NO	NO	446716	3142505	1712
67	Tilchayang Mul	43001907S06		7	Gravity	1										yes		NO	NO	447096	3142979	1739
68	Pikluck	43001907S07		7	Gravity	0.86										yes		NO	NO	447158	3142886	1655
69	Kerako Jara Mul	43001907S08		7	Gravity	0.2										No		NO	NO	447268	3142626	1642
70	Patlero Ko Mul	43001908S01		8	Gravity	0.86										yes		NO	NO	447078	3148676	2050
71	OkharBoat	43001908S02		8	Gravity	0.13										yes		NO	NO	446669	3143880	2027
72	Badari Mul	43001908S03		8	Gravity	0.01										yes		NO	NO	446737	3142922	1852
73	Tallo Badari mul	43001908S04		8	Gravity	0.04										yes		NO	NO	446826	3148928	1809
74	SahasraDahar	43001909S01		9	Gravity	1.7										yes		NO	NO	4446970	3144704	2461
75	Taukopani	43001909S02		9	Gravity	1.13										yes		NO	NO	446871	3144818	2351
76	Buldung ko Jara mul	43001909S03		9	Gravity	1.5										yes		NO	NO	446794	3144820	2330
* Type of Source may be : Spring, Spring fed Stream, Stream, River, Naulo																						
** Gravity Schme (New/Rehab/Extension, Irrigation (Conv/Nov Conv), MH, IWM, etc																						

अनुसूची-८: खानेपानीको विद्यमान अवस्था

क्र. स.	टोलको नाम	खानेपानी सुविधा प्राप्त	सुविधा स्तरोन्नति गर्नु पर्ने	सुविधा नपुगेका	जम्मा घर संख्या	पाइप, धारा	सुधारिएको कुवा	नसुधारिएको कुवा	मूल, पँधेरा	जम्मा	योजनाको नाम
वडा नं १											
१	खानिगाउँ टोल	३०			३०					३०	चिसापानि खापायो
२	अन्नपुर्णा टोल	२६		२	२८					२८	
३	कमलपोखरि टोल	२६		४	३०					३०	छहरावोट खापायो
४	लालिगुराँस टोल			२८	२८					२	
जम्मा		**८२**		**३४**	**११६**					**७३**	
वडा नं २		**खानेपानी सुविधा प्राप्त**	**सुविधा स्तरोन्नति गर्नु पर्ने**	**सुविधा नपुगेका**	**जम्मा घर संख्या**	**पाइप, धारा**	**सुधारिएको कुवा**	**नसुधारिएको कुवा**	**मूल, पँधेरा**	**जम्मा**	**योजनाको नाम**
१	शिवालय टोल				२७	३२					
२	जुंगेदेउरालि टोल				१७						
३	धौलाश्रि टोल				१४	१६					
४	माछापुच्छ्रे	१४		७२	२८						सौरेनि वाग्सेना खापायो
	जम्मा	**१४**		**७२**	**८६**	**६८**				**१३२**	
	वडा नं ३	**खानेपानी सुविधा प्राप्त**	**सुविधा स्तरोन्नति गर्नु पर्ने**	**सुविधा नपुगेका**	**जम्मा घरसंख्या**	**पाइप, धारा**	**सुधारिएको कुवा**	**नसुधारिएको कुवा**	**मूल, पँधेरा**	**जम्मा**	**योजनाको नाम**
२	भिरकटेरा टोल	६			६					६	
३	माझ्थर	४४			४४					४४	
४	मौलाथर	३०			३०					३०	
१	रातामाटा	१७			१७					१७	भिरकटेरा खापायो, भिरालेघर खापायो

२	खोरा	४			४					४	
३	मजुवा	५			५					५	
	जम्मा				**१०६**					**१०६**	
वडा नं ४		**खानेपानी सुविधा प्राप्त**	**सुविधा स्तरोन्नति गर्नु पर्ने**	**सुविधा नपुगेका**	**जम्मा घर संख्या**	**पाइप, धारा**	**सुधारिएको कुवा**	**नसुधारिएको कुवा**	**मूल, पँधेरा**	**जम्मा**	**योजनाको नाम**
१	पहिरो टोल				१०	९			१०	१०	
२	महभिर				१६	२५			१६	१६	
३	रोका टोल				२०	१६			२०	२०	
४	चौतारिथर टोल				१६				१६	१६	
५	श्रीपालि टोल				२०	२४०			२०	२०	
६	ओखरा टोल				१३				१३	१३	दहरेखोला खापायो निर्माणाधिन अवस्थामा रहेको
	जम्मा			**९५**	**९५**				९५	**९५**	
वडा ५	**टोल**	**खानेपानी सुविधा प्राप्त**	**सुविधा स्तरोन्नति गर्नु पर्ने**	**सुविधा नपुगेका**	**जम्मा घर संख्या**	**पाइप, धारा**	**सुधारिएको कुवा**	**नसुधारिएको कुवा**	**मूल, पँधेरा**	**जम्मा**	**योजनाको नाम**
१	चण्डीका टोल			४	४					४	
२	टिमुरवोट	२९			२९					२९	तुसारेपानि खापाया
३	वाग्लुंगे टोल	११			११					११	
४	चौतारा	२४			२४					२४	ज्यामिरे खापा
५	गोरेठो टोल	१०			१०					१०	
१	डाडावारि टोल	११			११					११	भदौरे खापायो
२	तल्लो टोल	२०			२०					२०	धारापानि खापायो
	जम्मा	**१०५**		**४**	**१०९**					**१०९**	
वडा नं ६											
१	तुसारेपानि	५१			५१					५१	तुसरेपानि खापायो

२	धनुमारे	१३			१३					१३	दहखापायो
३	काउले	१८			१८					१८	तुसरेपानि खापाया, डिक्रिंग गलफुंग कुना खापायो
४	र्‍यालेखोर	२८			२८					२८	दहखापायो, धारापानि खापायो
	जम्मा				**११०**					**११०**	
वडा नं ७		**खानेपानी सुविधा प्राप्त**	**सुविधा स्तरोन्न ति गर्नु पर्ने**	**सुविधा नपुगेका**	**जम्मा घर संख्या**	**पाइप, धारा**	**सुधारिएको कुवा**	**नसुधारिएको कुवा**	**मूल, पँधेरा**	**जम्मा**	**योजनाको नाम**
१	सिमल खर्क			**१४**	१४					१४	
२	पाइजा टोल			१०	१०					१०	
३	मुखिया टोल	१०			१०					१०	जुंगेपानि खापायो
	सिपालु टोल			२९	२९					२९	
	ढुंगेघर टोल	१०			१०					१०	कदरे खोला खापायो
	डाडासार्कि टोल			१०	१०					१०	
	जम्मा				**८३**					**८३**	
वडा नं ८		**खानेपानी सुविधा प्राप्त**	**सुविधा स्तरोन्न ति गर्नु पर्ने**	**सुविधा नपुगेका**	**जम्मा घर संख्या**	**पाइप, धारा**	**सुधारिएको कुवा**	**नसुधारिएको कुवा**	**मूल, पँधेरा**	**जम्मा**	**योजनाको नाम**
	ढांडखर्क	६			११					११	
	पाइजा टोल	११			१९					१९	
	गौरिटोल	१०			२३					२३	पञ्चासे खापायो
	फाद्रा टोल	१५			१५					१५	
	आरूपाटा	११			११					११	
	दमाइटोल	१३			१३					१३	ओखरवोट खापायो
	जम्मा				**९२**					**९२**	
वडा नं ८		**खानेपानी सुविधा प्राप्त**	**सुविधा स्तरोन्न ति गर्नु पर्ने**	**सुविधा नपुगेका**	**जम्मा घर संख्या**	**पाइप, धारा**	**सुधारिएको कुवा**	**नसुधारिएको कुवा**	**मूल, पँधेरा**	**जम**	**योजनाको नाम**

										मा	
	भिरखालटा	८			८					८	
	सिस्नेघर	१०			१०					१०	
	डगाडि	७			७					७	
	डाडाघर	६			६					६	लामो छहरा खापायो
	जम्मा	**३१**			**३१**					**३१**	

अनुसूची–९: खानेपानीको सुविधास्तर निर्धारण

				हालको अवस्था				
वडा नं १			**पानी थाप्ने स्थान**	**गुणस्तर**	**परिमाण**	**समय**	**विश्वसनियता**	**सुबिधास्तर**
	खानिगाउँ टोल	३०	धारा	२	१	२	१	२
	अन्नपुर्ण टोल	२८	ढुंगेधारा	२		१	३	३
	कमलपोखरि टोल	३०	खोला	१		१	२	२
	लालिगुराँस टोल	२८	कुवा	१	१	१	१	१
	जम्मा	**११६**						
वडानं २	शिवालय टोल	२७	धारा	१	१	१	१	१
	जुंगेदेउरालि टोल	१७	धारा	१	१	१	१	१
	धौलाश्रि टोल	१४	धारा	१	१	१	१	१
	माछापुच्छ्रे	२८	धारा	१	१	१	१	१
	जम्मा	**८६**						
वडा नं ३	भिरकटेरा टोल	६	धारा	१	१	२	२	२
२	माझथर	४४	धारा	२	४	१	३	४
३	मौलाथर	३०	धारा	२	३	१	२	३
४	रातामाटा	१७	धारा	२	३	१	३	४
५	खोरा	४	धारा	१	१	१	१	१
६	मजुवा	५	धारा					
	जम्मा	**१०६**						
				गुणस्तर	**परिमाण**	**समय**	**विश्वसनियता**	**सुबिधास्तर**

वडा नं ४	पहिरो टोल	१०	धारा	२	३	१	२	४
	महभिर	१६	धारा	३	२	१	२	४
	रोका टोल	२०	धारा	२	३	२	२	४
	चौतारिथर टोल	१६	धारा	२	३	२	३	४
	श्रीपालि टोल	२०	धारा	२	२	३	२	४
	ओखरा टोल	१३	धारा	२	३	२	२	४
	जम्मा	**९५**						
वडा नं ५	चण्डीका टोल	४	खोला	३	३	३	४	४
	टिमुरवोट	२९	धारा	१	१	२	१	४
	वाग्लुंगे टोल	११	धारा	१	२	१	१	२
	चौतारा टो	२४	धारा	१	१	२	१	२
	गोरेठो टोत	१०	धारा	१	१	१	१	१
	डाडावारि टोल	११	धारा	१	१	२	१	३
	तल्लो टोल	२०	धारा	१	१	२	१	३
	जम्मा	**१०९**						
वडानं. ६	तुसारेपानि	५१	धारा	२	१	१	१	२
	धनुमारे	१३	धारा	२	१	१	२	४
	काउले	१८	धारा	१	१	१	१	१
	र्यालेखोर	२८	धारा	३	३	१	३	४
	जम्मा	**११०**						
				गुणस्तर	**परिमाण**	**समय**	**विश्वसनियता**	**सुबिधास्तर**
वडानं. ७	सिमलखर्क	१४	धारा	२	१	१	२	४
	पाइजा टोल	१०	धारा	२	१	१	२	४
	मुखिया टोल	१०	धारा	२	१	१	२	४
	सिपालुटोल	२९	धारा	३	१	२	२	४
	ढुंगेघर टोल	१०	धारा	१	२	१	२	४
	डाडासार्कि टोल	१०	धारा	२	१	१	१	४
	जम्मा	**८३**	धारा	३	४	१	३	४
वडा नं ८								
१	ढांडखर्क	११	धारा	१	२	२	२	१
२	पाइजाटोल	१९	धारा	२	१	१	१	४
३	गौरिटोल	२३	धारा	१	२	१	१	४
४	फाद्रा टोल	१५	धारा	१	१	१	१	३
५	आरूपाटा	११	धारा	१	१	१	१	१
६	दमाइटोल	१३	धारा	१	२	२	१	४

	जम्मा	**९२**						
वडा नं ९	भिरखाल्टा	८	खोला	१	१	२	१	३
	सिस्नेघर	१०	खोला	१	१	२	१	२
	डगडि	७	खोला	१	१	२	१	४
	डाडाघर	६	धारा	१	१	२	१	४
	जम्मा	**३१**						
	कुल जम्मा	**८२८**						

अनुसूची–१०: आ.व. २०७१/७२सम्म सम्पन्न भएका योजनाहरु र प्रयोगमा रहेका श्रोतहरु एवम् उक्त योजनाहरुको हालको अवस्था

क्र.सं	योजनाको नाम	हाल प्रयोगमा रहेका श्रोतहरू	योजनाको प्रकार	वडा नं	जम्मा लाभान्वित घर धूरीहरू	योजनाबाट लाभान्वित टोलहरूको नाम	सेवा सन्चालन भएको वर्ष	योजनाको भौतिक अवस्था	सुधार गर्नु पर्ने
१	छहरावोट खापायो	छहरावोट खोल्सा	गुरुत्वाकर्षण	१	२६	कमलपोखरी, अन्नपुर्ण	२०५९	आंसिक चलेको	पानिको स्रोत थप्नुपर्ने
२	चिसापानि खापायो	चिसापानि	गुरुत्वाकर्षण	१	६	खानिगाउ		बिग्रदो	पाइपलाइन फेर्नुपर्ने
३	सौरेनि वाघसेना खापायो	सौरेनि	ग्याभिटी	२	१४	धौलाश्रि, जुंगेदेउराली, शिवालय, माछापुच्छे	२०६९	आंसिक चलेका	
४	भिरकटेरा खापायो	भिरकटेरा	गुरुत्वाकर्षण	३	१०६	माझथर, मौलाथर, रातामाटा, खोरा, मझुवा, भिरकटेरा	२०६६	आंसिक चलेको	मुहान संरक्षण
५	भिरालेघर	भिरालेघर	ग्याभिटी	३	१०	रातामाटा	२०६८	आंसिक चलेको	भौतिक संरचना मर्मत
६	तुसारेपानि खापायो	निलोपहरा भुमेथान	ग्याभिटी	६	७८	तुसारेपानि, काउले	२०५५	आंसिक चलेको	पाइपलाइन फेर्नुपर्ने, अन्य संरचना मर्मत गर्नुपर्ने
७	डिक्रिंग गलफुंग खापायो	गलफुंगकुना	ग्याभिटी	६	१८	काउले	२०६८	आंसिक चलेको	पाइपलाइन फेर्नुपर्ने, अन्य संरचना मर्मत गर्नुपर्ने
८	दह खापायो	दह	ग्याभिटी	६	१३	धनुमारे, पोखरे	२०५४	आंसिक	WSP लागु गर्नु पर्ने, पाइपलाइन लगाएत संरचना मर्मत गर्नुपर्ने
९	धाारापानि खापायो	धारापानि मुल	ग्याभिटी	६	१४	र्‍यालेखोर	२०६९	सामान्य	पाइपलाईन , आरविटि मर्मत गर्नुपर्ने
१०	ज्यामिरे खापायो	ज्यामिरे	गुरुत्वाकर्षण	५	३५	चौतारा, वाग्लुंगे टोल	२०५०	सामान्य	पाइपलाइन लगाएत अन्य भौतिक संरचना मर्मत गनूपर्ने
११	तुसारेपानि खापा	तुसारेपानि	गुरुत्वाकर्षण	५	२९	टिमुरवोट	२०५६	आंसिक सञ्चालन	भौतिक संरचना जिर्ण WSP लागु गर्नु पर्ने, अर्को स्रोत जोड्नुपर्ने
१२	धारपानि खापायो	धारपानि मुल	ग्याभिटी	५	२०	तल्लो टोल	२०५७	मध्यम	इनटेक मर्मत
१३	भदौरे खापायो	भदौरे	ग्याभिटी	५	२१	डाडावारि गोरेठो	२०५८	मध्यम	WSP लागु गर्नु पन, मर्मत गर्नुपर्ने, पाइपालाइन मर्मत
१४	लामोछहरा खापायो	लामोछहरा	ग्याभिटी	९	३१	भिरखाल्टा, सिस्नेघर, डगदि	२०५०	मध्यम	WSP लागु गर्नु पन, पाइपलाईन लगाएत पहिरो नियन्त्रण गर्नुपर्ने

१५	पञ्चासे खापायो	पञ्चासे मुल	ग्याभिटी	८	५२	डाडाखर्क, पाइजाटोल, गौरिटोल	२०५२	सामान्य	WSP लागु गर्नु पन, पाइपलाइन लगाएत अन्य भौतिक संरचना मर्मत,
१६	ओखरवोट खापायो	ओखरवोट मुल	ग्याभिटी	८	४०	फान्द्रा टोल, माझपाटा, दमाइ टोल	२०६२	जिर्ण	नयाँ नर्माण गर्नुपर्ने
१७	कदरेखोला खापायो	कदरेखोला	ग्याभिटी	७	१०	ढुंगेघर	२०६२	जिर्ण	पुनःनिर्माण गर्नुपर्ने
१८	जुंगेपानि खापायो	जुंगेपानि मुल	ग्याभिटी	७	१९	मुखिया टोल	२०४६		
१९	दहरेखोला खापायो	दहरेखोला	ग्याभिटी	४	९५	पैसा, महभिर, रोकाथर, चौताराथर, श्रिपालि, ओखारा टोल	२०७१	निर्माणाधिन	

अनुसुचि ११ः विद्यमान खानेपानियोजनाहरुको व्यवस्थापकिय अवस्था

योजनाको नाम	उपभोक्ता समिति				मर्मत सम्भार कार्यकर्ता		मर्मत सम्भार कोष	
	छ/छैन	दर्ता छ/छैन	बैठक बस्छ/बस्दैन	बार्षिक साधारण सभा हुन्छ/हुन्दैन	कार्यरत छ/छैन	पारिश्रमिक पाएको छ/छैन	कोष छ/छैन, छ भने कति छ	मासिक उठ्ने गरेको छ/छैन
छहरावोट खापायो	छैन	छैन	बस्दैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
चिसापानि खापायो	छैन	छैन	बस्दैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
सौरेनि वाघसेना खापायो	छैन	छैन	बस्दैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
भिरकटेरा खापायो	छैन	छैन	बस्दैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
भिरालेघर	छैन	छैन	बस्दैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
तुसारेपानि खापायो	छैन	छैन	बस्दैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
डिक्रिंग गलफुंग खापायो	छैन	छैन	बस्दैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
दह खापायो	छैन	छैन	बस्दैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
धाारापानि खापायो	छैन	छैन	बस्दैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
ज्यामिरे खापायो	छैन	छैन	बस्दैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
तुसारेपानि खापा	छैन	छैन	बस्दैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
धारपानि खापायो	छैन	छैन	बस्दैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
भदौरे खापायो	छैन	छैन	बस्दैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
लामोछहरा खापायो	छैन	छैन	बस्दैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
पञ्चासे खापायो	छैन	छैन	बस्दैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
ओखरवोट खापायो	छैन	छैन	बस्दैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
कदरेखोला खापायो	छैन	छैन	बस्दैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
जुंगेपानि खापायो	छैन	छैन	बस्दैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन
दहरेखोला खापायो	छैन	छैन	बस्दैन	हुन्दैन	छैन	छैन	छैन	छैन

अनुसूची–१२ः गाविस स्तरिय खानेपानिको पञ्च वर्षिय योजना तर्जुमा विवरण

प्रति परिबार औसत जनसंख्या ३.६५,प्रति ब्यक्ति ग्राभिटी स्किमको लागत रू ९,०००, प्रति ब्यक्ति सोलार पम्पिड. स्किमको लागत रू १७,००० र प्रतिब्यक्ति श्रोत संरक्षण को रू १,२०० लागतको आधारमा

क.सं	योजनाको नाम प्राथमिकताको आधारमा	योजनाको प्रकार	वडा नं	नयाँ/मर्मत/पुन निर्माण	श्रोतको नाम	अनुमानित संरचनाहरूको विवरण					टोलको नाम/घरधुरी	जातीय घरधुरी					अनुमानित लागत
						इणटेक	आर.भि.टि	धारा	प्रसारण लाइन मि	शाखा लाइन मि		जनजाती	दलित	धार्मिक अल्प संख्यक	अन्य	जम्मा	
१	अधेरि खोला, किंकापल, भालुदुला, भलाहावोट खापायो	ग्राभिटी	३	नयाँ	अधेरिखोला, किंकाफल, भालुदुला, भलाहावोट	३	१	१०	१०००	२०४०	मौलाथर३० तामाटा १७ मजवा ५		४		४८	५२	१७१००००
२	पञ्चासे काप्रा खापायो	ग्राभिटी	७	नयाँ	पञ्चासे, काभ्रा मुल	२	२	११	६२०	३४७२	सिमलखर्क १४, पाइजा १०, मुखिया १०, सिपालुटोल २९	६१	९		२	७३	२३९४०००
३	पञ्चासे ओखरवोट खापायो	ग्राभिटी	८	नयाँ	पञ्चासे ओखरवोट मुल	२	२	१२	७००	२०००	डाडाखर्क ११, पाइजा १९, गौरिटो	६७	१७		८	९२	३०२४०००

											ल २३, फान्द्रा टोल, आमपाटा ११, दमाइ टोल १३						
४	सहस्रधारा, टाउकेपानि, मुलढुंगा जराको खापायो	ग्र्याभटि	९	नयां	सहस्रधारा, टाउकेपानि, मुलढुंगा	३	३	१४	२१००	३०००	भिरखाल्टा८, सिस्ने घर १०, डगदी ७, डाडा थर ७	३०	१		०	३१	१०१७०००
५	सिस्नेखर्क खापायो	ग्राभिटी	१	नयां	सिस्नेखर्क	१	१	२	२०००	५००	लालिगुरास टोल	१	१५		४	२८	९१८०००
६	तुसारेपानि खापायो	ग्राभिटी	६	मर्मत	निलोपहरा लरेनाकुना	१	१	९	१५००	१०००	तुसरे पानि ५१, काउले १८	४३	२०		६	६३	२०७००००
७	पल्लो डहरे खापायो	ग्राभिटी	४		पल्लोडहरे	२	१	१८	१०००	७६००	पहिरो १०, महभिर १६, चौतारा १६, रोका २०, श्रिपाल	५९	३६			५९	१९३५०००

क्र.सं	योजनाको नाम प्राथमिकताको आधारमा	योजनाको प्रकार	वडा नं	नयाँ/मर्मत/पुन निर्माण	श्रोतको नाम	अनुमानित संरचनाहरूको विवरण: इण टेक	आर.भि.टि	धारा	प्रसारण लाइन मि	शाखा लाइन मि	टोलको नाम/घरधुरी	जातीय घरधुरी: जनजाती	दलित	धार्मिक अल्पसंख्यक	अन्य	जम्मा	
											२०, ओखरा १३						
८	तुसारेपानि खापायो	ग्राभिटी	५	पुनःनिमाण	तुसारेपानी	१	१	६	२००	२००	टिमुरवोट २९		२९		०		९५४०००
९	सौरेनिवाघचिर्ने खापायो	ग्राभिटी	२	मर्मत	सौरेनि वाघचिर्ने	२	२	९	१२००	२५००	धौलाश्रि २७, जुंगे देउराल १७, शिवालय १४, माछापुच्छे २८	१०	४		७२	८६	२८२६००००
१०																	
११	ज्यामिरे खापायो	ग्राभिटी	५	नयाँ	ज्यामिरे	५	३	७	३००	१५६१	चौतारा २४, वाग्लुंगे ११,		३४		१	३५	११५२०००
१२	**सिरमला कुना खापायो**	ग्राभिटी	४	नयाँ	सिरमलाकुना	१	१	१	०	९००	ओखरा खोला		१३			१३	४२३०००

१३	धारपानि खापायो	ग्राभिटी	५	नयाँ	धारापानि मुल	१	१	५	५००	७००	तल्लो टोल		२०			२०	६५७०००
१४	चिसापानि खापायो	ग्राभिटी	१	मर्मत	चिसापानि	२	१	६	६००	५००	खानि गाउ	२०	२		८	३०	९९००००
१५	उपल्लो तल्लो वडारि खापायो	ग्राभिटी	८	नयाँ	वडारिमुल	२	१	५	५०	२५०	आमपाटा ११, दमाइ टोल १३	३	१६		५	२४	७९२०००
१६	पिपलोकतिल्प्यांग उत्लेसिनि खापायो	ग्राभिटी	७	नयाँ	पिपलोक तिल्प्यांग उत्लेसनि	३	१	४	३००	१२६३	सिमलखर्क १४, सिपालु २९,	३३	९		१	४३	१४१३०००
१७	वस्नेरा भिरकटेरा खापायो	ग्राभिटी	३	पुनःनिमार्ण	वस्नेरा भिरकटेरा	१	१	२३	१३८४	३५२९	माझथर ४४, भिरकेटेरा ६, मौलाथर ३०	४३	८		२९	८०	२६२८०००
१८	चिरविरेखोरिया खापायो	ग्राभिटी	३	नयाँ	चिरविरे खोरिया भिरालो मुल	२	१	४	५००	१४६०	खोरा ४, रातामाटा १७		३		१८	२१	६९३०००
						अनुमानित संरचनाहरूको विवरण						जातीय घरधुरी					
क्र.सं	योजनाको नाम प्राथमिकताको आधारमा	योजनाको प्रकार	वडा नं	नयाँ/मर्मत/पुन निर्माण	श्रोतको नाम	इण्टेक	आर.भि	धारा	प्रसारण लाइन	शाखा लाइन	टोलको नाम/घरधुरी	जनजाती	दलित	धा. अल्पसंख्यक	अन्य	जम्मा	

९९००००

							. टि		इन मि	इन मि							
१९	जुगेपानि खापायो	ग्राभिटी	७	नयाँ	जुगेपानि	१	१	६	२००	१७६२	सार्कि टोल १०, पाइजाटो १०, मुखिया टोल १०	१४	१६			३०	९९००००
२०	लुकखर्क बुकेनि खापायो	ग्राभिटी	१	नयाँ	लुकखर्क बुकेनि	१	१	५	२००	२००	लालिगुरास टोल	९	१५		१	२८	९१८०००
२१	धनुमारे खापायो	ग्राभिटी	६	नयाँ	लरेनि	१	१	२	१०००	१८००	धनुमारे	१	२		१०	१३	४२३०००
२२	वस्नेरा खापायो	ग्राभिटी	४	नयाँ	वस्नेरा मुल	२	२	१८	१६००	३६५२	पहिरो १०, महभिर १६, रोकाथर १६, चौतारा २०, श्रिपाल २०, ओखरा १३	५९	३६			९५	१३२३०००
२३	धारापानि खापायो	ग्राभिटी	६	मर्मत	धारापानि	१	१	६	४००	४००	र्‍याले खोरा	४	१७		७	२८	९१८०००

२४	भदौरे खापायो	ग्राभिटी	५	पुनःनिमाण	भदौरे मुल	१	१	४	२००	१२४७	गोरेठो १०, डाडापारि ११,		१३		८	२१	६९३०००
२५	गडरे खापायो	ग्राभिटी	७	नयाँ	गडरेखोला	१	१	३	५००	८८०	ढुंगेथर	७	२		१	१०	३३३००००
२६	एकछाने खापायो	ग्राभिटी	१	नयाँ	एकछाने	१	१	१	१५०	१००	लालिगुरास टोल	९	१५		४	२८	९१८०००
२७	छारवोट खापायो	ग्राभिटी	१	नयाँ	छारवोट सिर	२	२	१३	५०	१२२५	कमल पोखरि	२०	१०			३०	९९००००

अनुसुची १३ पूर्ण सरसफाइको लागि वडा र गाविस तहको कार्ययोजना

क्र सं	कृयाकलाप	मिति		जिम्वेवारी	
		देखि	सम्म	मुख्य	सहयोगी
१	गाविस सचिवसँग भेटघाट गरि भिवाससिसिको बैठकको मिति निर्धारण गर्ने			सदस्य सचिव	जिविस
२	भिवाससिसिको बैठकः खुल्ला दिसामुक्त घोषणा पछिको अवस्था माथि छलफल,			संयोजक	जिविस
३	गाविसको सवै घरधुरी सरसफाइ सम्वन्धी तथ्थांक संकलन (चपी, चाङ., फोहोर थुपार्ने खाडल, सावुन पानीले हातधुने ठाँउ आदि)			गाविस	जिविस
४	गाविस स्तरीय पूर्ण सरसफाइ सम्वन्धी कार्य योजना निर्माण तथा जिम्मेवारी वाडँफाड			गाविस	जिविस
५	वडा नागरिक मञ्चको बैठक र वडा वास सिसिको जिम्मेबारी सम्वन्धी निर्णय गर्ने			गाविस	जिविस
६	वडा नागरिक मञ्चलाई अभिमुखिकरण			गाविस	जिविस
७	वडा वाससिसि । वडा नागरिक मञ्चको नेतृत्वमा वडा कार्य योजना निर्माण			गाविस	जिविस
८	वडा तहका पूर्ण सरसफाइ तथा स्वच्छता सम्वन्धी छलफल तथा अन्तरक्रिया			गाविस	जिविस
९	प्रत्येक दुई महिनाको एक पटक भिवाससिसिको बैठक			गाविस	जिविस
१०	प्रत्येक एक महिनाको एक पटक वाडवाससिसि । वडा नागरिक मञ्चको बैठक			गाविस	जिविस
११	राजनैतिक दल र भिवाससिसि वीच छलफल र कार्यक्रममा सहयोग गर्ने वातावरण वनाउने			गाविस	जिविस
१२	आमा समूह, वन समूह, क्लव, जातिगत तथा सास्कृंतिक सञ्जालहरुसँग छलफल तथा अन्तरक्रिया			गाविस	जिविस

क्र सं	कृयाकलाप	मिति		जिम्वेवारी	
		देखि	सम्म	मुख्य	सहयोगी
१३	बिभिन्न माध्यमवाट प्रचार प्रसार तीव्र गर्न कार्यक्रम निर्धारण गर्ने जस्तैः सार्वजनीक सुचना टांस प्रचार प्रसार÷वोंड, माइकिङ, विद्यालय स्तरिय ¥याली, स्थानीय एफ एम आदि			गाविस	जिविस
१४	प्रत्येक विद्यालयमा सस्थागत वास समिति गठन गर्ने (शिक्षक, अभिभावक तथा विद्यार्थी रहेन गरि) तथा विद्यालय र विद्यार्थीको घरसम्मलाई ध्यानमा राखि कार्य योजना तयार गर्ने			गाविस	शिक्षा समिति
१५	विद्यालय व्यवस्थापन समिति, अभिभावक शिक्षक संघ र शिक्षक शिक्षिकासँग अन्तरक्रिया अभिमुखिकरण तालिम			गाविस	जिविस
१६	महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयं सेविका तथा नागरिक समाजहरुसँग अन्तरक्रिया			गाविस	जिविस
१७	प्रत्येक विद्यालयमा विद्यालय स्तरीय बाल क्लव गठन तथा परिचालन			गाविस	जिविस
१८	विद्यालय स्तरीय बाल क्लवसँग अन्तरक्रिया			गाविस	जिविस
१९	गा.वि.स स्तरिय अनुगमन समिति गठन तथा आचार संहिता निर्माण			गाविस	जिविस
२०	वडा स्तरिय अनुगमन समिति गठन तथा आचार संहिता निर्माण			गाविस	जिविस
२१	गा.वि.स स्तरीय सम्पूर्ण कार्यालयहरुमा सरसफाई सम्वन्धी प्रचार सामग्री टांस्न			गाविस	जिविस
२२	वास्थ्य सेवा प्रदायकहरु द्दाराघरदैलो कार्यक्रम (महिनाको १ पटक)			गाविस	जिविस
२३	प्रत्येक महिनामा कम्तीमा एकपटक शिक्षक, विद्यार्थी र संचालक समितिद्वारा विद्यालय सेवा क्षेत्रमा घर दैलो कार्यक्रम			गाविस	जिविस

क्र सं	कृयाकलाप	मिति		जिम्वेवारी	
		देखि	सम्म	मुख्य	सहयोगी
२४	प्रत्येक महिना प्रत्येक वडाले पूर्ण सरसफाइको सूचक कुनकुन घरले पुरा गरे र गरेन् तथ्थांक अद्यावधिक गर्ने			गाविस	जिविस
२५	प्रत्येक महिनामा सकंलन गरेको तथ्थांक सार्वजनिक स्थल र गाविसमा टास्ने			गाविस	जिविस
२६	प्रत्येक वडा र गाविसको पूर्ण घोषणा गर्ने मिति उल्लेख गर्ने			गाविस	जिविस
२७	सर्व प्रथम खुल्ला पूर्ण सरसफाइ क्षेत्र घोषणा गर्ने वडा तथा विद्यालयलाई सम्मान र कदर			गाविस	जिविस
२८	सरसफाई परिचय पत्र वितरण			गाविस	जिविस
२९	पूर्ण सरससफाइ घोषणा पश्चातको बैठक वस्ने			गाविस	जिविस

अनुसुची १४ भिवास सिसि

सि.नं.	नाम	पद	संस्थगत प्रतिनिधित्व	कैफियत
१	पुर्णप्रसाद शर्मा	संयोजक	गाविस सचिव	
२	देविप्रसाद सुवेदी	सदस्य	वडा संयोजक २	
३	रेलमति किसान	सदस्य	वडा संयोजक ५	
४	टिकाराम पौडेल	सदस्य	वडानं. ६	
५	कलाधर सुवेदी	सदस्य	वडा नं.३	
६	मोतिलाल सुवेदी	सदसय	वडा नं.३	
७	यामवहादुर रोका	सदस्य	वडा नं.७	
८	पुर्णमाया शेरपुञ्जा	सदस्य	वडा नं.४	
९	लालवहादुर खत्रि	सदस्य	वडा नं.४	
१०	गोविन पुन	सदस्य	वडा नं.६	
११	रुपवहादर किसान	सदस्य	वडा संयोजक ६	
१२	नरवहादुर किसान	सदस्य	वडा नं.५	
१३	चिनादेवि शेरपुञ्जा	सदस्य	वडा नं.९	
१४	रविन पुन	सदस्य	वडा नं.४	
१५	भरत खत्रि	सदस्य	वडा संयोजक ३	
१६	ओमवहादुर गर्वुजा	सदस्य	वडा संयोजक ८	
१७	केशरवहादुर घर्ति	सदस्य	वडा ३	
१८	शिव विक	सदस्य	वडा ४	
१९	डेकवहादुर खत्रि	सदस्य	कुहु ५	

२०	विलवहादुर पुन	सदस्य	कुहु ५	
२१	टेकवहादुर वराल	सदस्य	कुहु ४	
२२	रेशम थापा	सदस्य	कुहु ४	
२३	लालवहादुर किसान	सदस्य	कुहु ५	
२४	निलु फगामि	सदस्य	कुहु ९	
२५	गोविन पुन	सदस्य	कुहु ६	

अनुसुची १५ गाविस स्तरीय पूर्ण सरसफाइ योजना चक्र

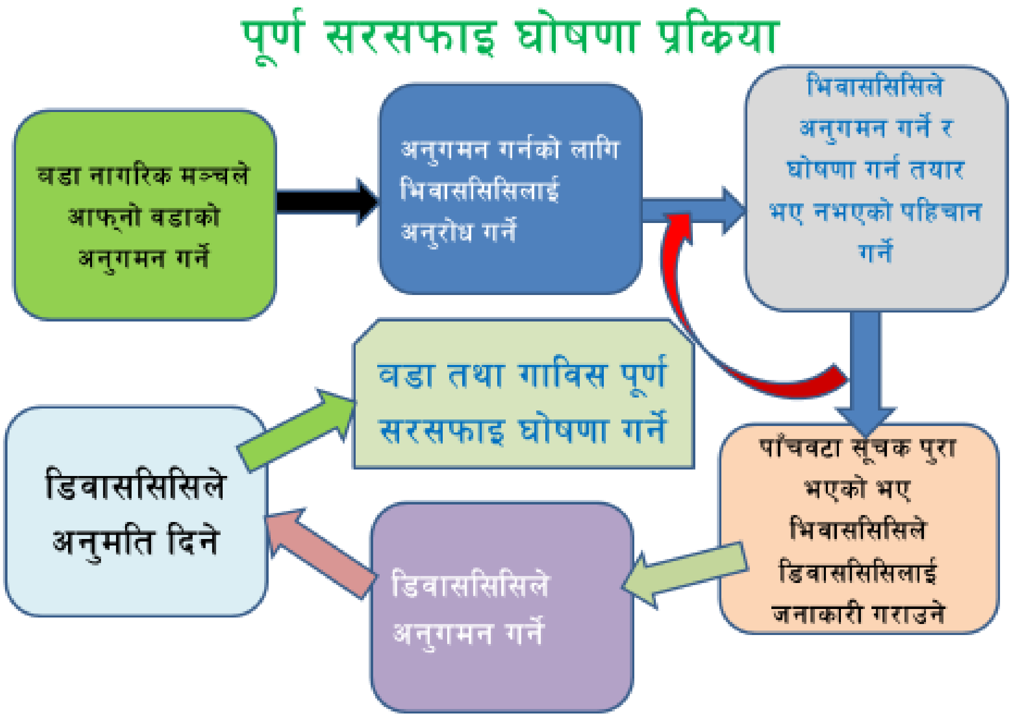

समाप्त